

**T.C.
İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**9-15 YAŞ ARASI PİYANO EĞİTİMİ ALAN ÇOCUKLARIN
MÜZİKAL ÖZGÜVEN DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ**

Leri SEVİLLA

162028019

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MÜZİK ANASANAT DALI
MÜZİK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Naci MADANOĞLU

İSTANBUL, Mayıs 2019

T.C.
İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

9-15 YAŞ ARASI PİYANO EĞİTİMİ ALAN ÇOCUKLARIN
MÜZİKAL ÖZGÜVEN DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ

Leri SEVİLLA
162028019

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MÜZİK ANASANAT DALI
MÜZİK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Tezin Enstitüye Teslim Edildiği Tarih :

Tezin Savunulduğu Tarih :

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Naci MADANOĞLU _____

Diğer Jüri Üyeleri : Dr. Öğr. Üyesi Çetin KÖRÜKÇÜOĞLU _____

Prof. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU _____

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, 9-15 yaş grubu çocukların gelişim özelliklerini, sosyo-demografi özelliklerini, eğitim ve müzik ve piyano eğitimini incelemeye çalıştım. Bu araştırmanın buna benzer yapılacak araştırmalara ve piyano eğitimi veren eğitimcilere, piyano eğitiminde öğrencilere yaklaşım biçimleri konusunda yeni görüşler ve fikirler verebileceğine inanıyorum.

Araştırmanın aşamalarında çok değerli görüşlerinden yararlandığım sevgili hocam ve danışmanım; Dr. Öğr. Üyesi Naci MADANOĞLU'na, araştırmamın çeşitli aşamalarında bilgi ve deneyimleriyle beni destekleyen değerli hocam Prof. Dr. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU'na, tüm yardımları için sevgili hocam Dr. Öğr. Üyesi Çetin KÖRÜKÇÜOĞLU'na, örneklem için öğrencilerinden yardım aldığım Alternatif Atölye'ye, bana emeği geçen tüm hocalarıma, desteğiyle her zaman bana güç veren aileme, araştırmanın örneklem grubunu oluşturan değerli öğrencilere ve velilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Leri SEVİLLA

Mayıs, 2019

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TABLO LİSTESİ	vi
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ŞEMA LİSTESİ.....	ix
BÖLÜM 1. GİRİŞ	1
1.1. AMAÇ	1
1.2. ÖNEM.....	2
1.3. SINIRLILIKLAR.....	2
1.4. TANIMLAR	2
BÖLÜM 2. İLGİLİ LİTERATÜR	4
2.1. MÜZİK	4
2.1.1. Müzik Eğitimi	5
2.1.1.1. Genel Müzik Eğitimi	5
2.1.1.2. Özengen Müzik Eğitimi	5
2.1.1.3. Mesleki Müzik Eğitimi.....	6
2.2. PİYANO EĞİTİMİ	6
2.2.1. Çağdaş Piyano Eğitimi	8
2.2.2. Piyano Eğitimdeki Okullar	9
2.2.2.1. Fransız Okulu.....	10
2.2.2.2. Alman Okulu.....	14
2.2.2.3. Rus Okulu	16
2.2.2.4. Çağdaş Piyano Okulları.....	18
2.2.2.4.1. Mikrokosmos.....	18
2.2.2.4.2. Suzuki Piyano Okulu	18
2.2.3. Yaşlara Göre Piyano Eğitimi	19
2.2.4. Piyano Eğitimi Metodları	19

2.2.4.1. Okul Öncesi Piyano Eğitim ve Metodları (4-6 Yaş)	20
2.2.3.1.1. Thompson Bastien Denes Agay.....	22
2.2.4.2. 9-15 Yaş İçin Piyano Eğitim Metodları	22
2.2.4.2.1. Beyler op. 101 Czerny Op. 599 Anna Magdalena Bach Schaum A Tchaikovsky Gençlik Albümü Schuman Gençlik Albümü	22
2.3. ÖZGÜVEN	23
2.3.1. Özgüven Çeşitleri.....	24
2.3.2. Özgüvenli Bireyin Nitelikleri	24
2.3.3. Özgüven ve Kişilik	26
2.3.4. Özgüvenin Yapılanması	27
2.3.5. Maslow Benlik Kuramı	27
BÖLÜM 3. YÖNTEM.....	30
3.1. ARAŞTIRMA MODELİ	30
3.2. Evren ve Örneklem.....	30
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	33
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	33
3.3.2. Müzikal Özgüven Ölçeği (Self- Esteem Of Music Ability Scale)	33
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	34
BÖLÜM 4. BULGULAR VE YORUM.....	35
4.1. ÖRNEKLEM'E KATILAN ÖĞRENCİLERİN MÜZİKAL ÖZGÜVEN DÜZEYLERİ İLE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASINA YÖNELİK SONUÇLAR	35
BÖLÜM 5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	41
5.1. SONUÇ	41
5.2. ÖNERİLER	42
5.2.1. Öğretmenin Motivasyondaki yeri (Ödül ve Yaptırım)	43
KAYNAKLAR	1
EKLER	4
EK 1. ÖĞRENCİ BİLGİ FORMU	4
EK 2. MÜZİKAL ÖZGÜVEN ÖLÇEĞİ	5
ÖZGEÇMİŞ.....	6

ÖZET

9-15 YAŞ ARASI PİYANO EĞİTİMİ ALAN ÇOCUKLARIN MÜZİKAL ÖZGÜVEN DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Bu araştırma amatör (özengen) piyano eğitimi alan 9–15 yaş arası öğrencilerin müzikal özgüven düzeylerini ölçüp, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile arasındaki bağıntıların hangi koşullar halinde farklılıklar gösterebileceğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada psikoloji alanının özgüven boyutundan faydalılmıştır.

Bu çalışma, bir alan araştırmasıdır. Araştırmada Survey (tarama) yöntemi kullanılmıştır. Örneklemi Alternatif Atölye LTD de farklı yaşlarda amatör piyano eğitimi almakta olan toplam 83 kişi (n=63 kız, n=20 erkek) oluşturmaktadır.

Araştırmada 2 temel veri toplama aracı kullanılmıştır. İlki, örnekleme kalıtın öğrencilerin demografik özelliklerini tespit etmek için oluşturulan “Öğrenci Bilgi Formu”dur. Bu formda belirlenmiş 8 adet soru bulunmaktadır. İkincisi ise Schmitt (1979)’in “Müzikal Özgüven Ölçeği”dir. Bu ölçekte 43 adet yönerge bulunmaktadır. Araştırma, “Müzikal Özgüven” ölçeğinin, İstanbul’da amatör (özengen) piyano eğitimi alan n=9 ile n=15 yaş arasındaki öğrenciler için ilk kez uygulanması bakımından önem arz etmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, amatör (özengen) piyano eğitimi alan 9-15 yaş arası öğrencilerin müzikal özgüven düzeylerinin bazı demografik özelliklerine göre farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzikal özgüven, piyano eğitimi, özengen müzik eğitimi.

ABSTRACT

AN INVESTIGATION OF THE SELF-ESTEEM OF MUSIC ABILITY LEVELS AMONG STUDENTS BETWEEN 9-15 YEARS

This thesis investigates the relationship between musical self-esteem levels of amateur piano students (aged between 9-15 years) in order to reveal how these dynamics can vary according to some demographic characteristics. In this research self-esteem, a dimension of the psychology, was utilized.

The research draws on survey data conducted with 83 students (n=63 girl, n=20 boy) who have piano education at Alternatif Atölye LTD in Istanbul/Turkey.

The study employs two main data gathering tools. First one is for determine the students demographic characteristics “Student Information Form”. In this form there are 8 questions. Second one is Schmitt’s (1979) “The Self-Esteem of Music Ability Scale”. In this form there are 43 instructions. Considering its focus of interest, this thesis provides novel empirical data by adopting “The Self-Esteem of Music Ability Scale” for students who receive amateur piano education in Istanbul.

According to the results of the research, musical self-esteem levels of amateur piano students (aged between 9-15 years) show diversity with some demographical characteristics.

Key words: The self-esteem of music ability, piano education, Turkey.

TABLO LİSTESİ

SAYFA NO

Tablo 3.2.1: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	30
Tablo 3.2.2: Öğrencilerin Yaşlarına Göre Frekans ve Yüzde Değerleri	31
Tablo 3.2.3: Öğrencilerin Haftada Kaç saat Piyano Çalışma durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	31
Tablo 3.2.4: Öğrencilerin Daha Önce Bir Piyano Resitaline Katılıp Katılmama durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	31
Tablo 3.2.5: Öğrencilerin Hangi Sıklıkla Konsere Gitme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	32
Tablo 3.2.6: Öğrencilerin Haftada Kaç Gün Müzik Dinleme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	32
Tablo 3.2.7: Öğrencilerin Hangi Tür Müzik Dinleme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları	32
Tablo 3.2.8: Öğrencilerin Müzikle ilgili Herhangi bir Kaynak Okuma Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları.....	33
Tablo 4.1.1: Öğrencilerin Özgüven puanlarının “Cinsiyete” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları	35
Tablo 4.1.2: Öğrencilerin Özgüven puanlarının “Yaş” Durumlarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	36
Tablo 4.1.3: Öğrencilerin Özgüven Puanlarının “Haftada Çalıştıkları Piyano Saatine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	36
Tablo 4.1.4: Öğrencilerin Özgüven Puanlarının Farklılaşmasında “Haftada Çalıştıkları Piyano Saatlerinin Etkilerinin” Pairwise Comparison Testi	37
Tablo 4.1.5: Öğrencilerin Özgüven puanlarının “Daha önce hiçbir piyano resitaline Katılıp Katılmama Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları	37
Tablo 4.1.6: Öğrencilerin Özgüven Puanlarının “Hangi Sıklıkla Konsere Gitme Durumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	38
Tablo 4.1.7: Öğrencilerin Özgüven Puanlarının Farklılaşmasında “Hangi Sıklıkla Konsere Gitme Durumlarının Etkilerinin” Pairwise Comparison Testi.....	38
Tablo 4.1.8: Öğrencilerin Özgüven Puanlarının “Haftada Kaç Gün Müzik Dinleme Durumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	39

Tablo 4.1.9: Öğrencilerin Özgüven Puanlarının “Hangi Türde Müzik Dinleme Durumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	39
Tablo 4.1.10: Öğrencilerin Özgüven puanlarının “Müzikle ilgili dergi gazete gibi Herhangi bir Kaynak Okuyup Okumama Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları	39

ŞEKİL LİSTESİ

SAYFA NO

Şekil 2.1: Özgüven İle Diğer Özelliklerin İlişkisi	26
Şekil 2.2: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	29

ŞEMA LİSTESİ

	<u>SAYFA NO</u>
Şema 1.a: Fransız Okulu.....	13
Şema 1.b: Fransız Okulu.....	14
Şema 1.c: Fransız Okulu.....	15
Şema 2.a: Alman Okulu	16
Şema 2.b: Alman Okulu	17
Şema 2.c: Alman Okulu	18
Şema 3: Rus Okulu.....	19
Şema 4: Piyano Dersini Bırakma Riskiyle Karşı Karşıya Olan Öğrencilere Göre Bir Öğretmenin Özellikleri	47

BÖLÜM 1. GİRİŞ

1.1. AMAÇ

Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de özengen (amatör) piyano eğitimi alan 9-15 yaş arası öğrencilerin, müzikal özgüven düzeylerini belirleyerek, bu boyut ile öğrencilerin bazı sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Bu bağlamda ele alınan bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkileri de ayrıca araştırılmıştır.

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Örneklem’e katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri ile demografik özelliklerinin karşılaştırılmasına yönelik amaçlar:
  - 1.1. Örneklem katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri “Cinsiyet”e göre farklılık göstermekte midir?
  - 1.2. Örneklem katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri “Yaş”a göre farklılık göstermekte midir?
  - 1.3. Örneklem katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri “Haftada piyano çalışma süresi”ne göre farklılık göstermekte midir?
  - 1.4. Örneklem katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri “Daha önce bir piyano resitaline katılma” durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
  - 1.5. Örneklem katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri, öğrencinin “Konsere gitme sıklığı”na göre farklılık göstermekte midir?
  - 1.6. Örneklem katılan arası öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri “Haftada kaç gün müzik dinleme” durumuna göre farklılık göstermekte midir?
  - 1.7. Örneklem katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri “Ne tür müzik dinlemesi”ne göre farklılık göstermekte midir?
  - 1.8. Örneklem katılan öğrencilerin müzikal özgüven düzeyleri “Müzikle ilgili dergi, gazete vb. okuması”na göre farklılık göstermekte midir?

1.2. ÖNEM

Yapılan bu araştırma;

- Uygulanan müzikal özgüven ölçeğinin İstanbul'da özengen(amatör) piyano eğitimi alan 9-15 yaş arası çocuklarda ilk kez uygulanması bakımından,
- Piyano eğitiminde; psikoloji alanının özgüven boyutundan faydalanmak ve piyano eğitiminde başarılı olmak adına olumlu bir etki yaratacağı düşünülmüşten ötürü önem taşımaktadır.

1.3. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

- İstanbul İlinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, piyano eğitimi alan 9 – 15 yaş arası öğrencileriyle araştırmadaki ölçme araçlarıyla sınırlıdır.
- Araştırmadaki ölçme araçlarıyla sınırlıdır.

1.4. TANIMLAR

Piyano Eğitimi: Piyano, müzik eğitiminin temelinde yer alır. Perdesiz bir enstrüman değildir böylelikle istenilen ses, tuşlara basıldığında direkt olarak elde edilir. Çok sesli müziği kolayca icra edilebilmesi dolayısı ile de kulak gelişimi için en uygun enstrümanlardan biridir. Bu nedenle müzikle uğraşan herkesin kullanması gereken bir enstrüman olma özelliğini taşımaktadır.

Ekol: Bir öğretmenin gözetimi altında deneyimlerinde ve bilgisinden yararlanan, bütün öğrencilerin eşit olarak faydalandığı kolektif eğitim verilen kurum.

Repertuar: Bir sanatçının veya müzik topluluğunun hazırlamış olduğu eserler.

Metot: Bir prensip ve kural izleyerek herhangi bir şeyi öğrenme, yapma ve söyleme şekli.

Teknik: Bir bilim, sanat ya da meslekte izlenen süreçler bütünü, yol, beceri, yöntem.

Özgüven: Bireyin kendine duyduğu güvendir. Kendini eleştiri boyutunda değerlendirip, hangi özelliklerinin kendine olumlu hangilerinin olumsuz yansıdığını belirlemesi sonucu oluşan durumdur.

Nicel Araştırma: Olgu ve olayları nesnelleştirerek gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir bir şekilde ortaya koyan bir araştırma türüdür. Örneğin; test veya ölçek puanı, araştırmada yer alan kişi sayısı vb.

Nitel Araştırma: Gözlem, Görüşme ve Doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algılandığı ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma türüdür. Örneğin; cinsiyet, medeni durum, devam edilen okul, öğretim yöntemi vb.

Bağımsız Değişken: Diğer değişkenlerin değişmesiyle etkilenmeyen verilerdir. Araştırmada olası nedeni ifade eder, etkisi test edilecek olan etkindir. Örneğin; cinsiyet, meslek, yaş vb.

Bağımlı Değişken: Değişmesi bir etkene bağımlı olan ve o etken değişmez ise değişmeyen ona bağlı olan terimdir. Bir veri değiştirildiği zaman bu veriye bağlı olarak değişen sonuçlar, verilerdir. Araştırmanın olası sonucudur. Bireysel-grupsal farklılıklara odaklanır. Nicel veya nitel olabilir.

BÖLÜM 2. İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. MÜZİK

“İnsanlar düşünebilme, karar verebilme, seçim yapabilme, üretebilme gibi yeteneklere sahip üstün varlıklardır. İnsan bu yetenekleri kullanarak yanlış ve doğru ayırımını yapabilmekte, hayatını devam ettirebilmek ve hayatı kolaylaştırmak için yararlı ve kullanışlıyı geliştirebilmekte, hayatı güzelleştirmek ve bu güzellikleri kendi yaşamına katabilmek için de saf ve güzele ulaşmaya çalışmaktadır (Çelenk, 2010, s. 1).” (Tanrıöver A. U., Tanrıöver, B. G. 2015, s. 556).

İnsan diğer varlıklardan düşünme yetisiyle ayrılır. Düşünceleri ile üretici olabilmektedir. Üretirken genel ihtiyaçlarından sonra, güzeli arar ve sanat boyutunda üretmeye başlar. Bu alanlardan biri de müziktir. Her ne kadar insana ilham vermiş olan doğa, gizemli ve büyümlü bir şekilde üretken ve sanatı katıksız olarak içerisinde barındırır da, insanın üreticiliğiyle doğanın farklı boyutlarda olabilmektedir. Müzik, sanatın önemli bir dalıdır.

“A. Adnan Saygun müziği “sözcükler ile anlatılması olanaksız duygu ve coşkuları; sezdirecek, duyuracak biçimde düzenlenmiş sesler aracılığı ile başka gruplara yansıtma sanatı” olarak tanımlamıştır. (Tanrıöver B. 2010, s. 151).” (Tanrıöver A. U., Tanrıöver, B. G. 2015, s. 556).

Müzik, somut olmayan, örneğin; mutluluk, üzümlü, aşk, cesaret, korku vb. güdüleri insanlarda kolaylıkla uyandırıp aktarabilmektedir. Toplulukları din, dil, ırk vb. olgularda ayırştırmadan bir araya getirir ve söylenmek istenileni ifade etmek için bir araç olarak kullanılabilir. Sanatın bir dalı olan müziğin değerini bilen, anlayan ve el üstünde tutan tüm toplulukların, medeniyet ve kültür seviyelerinin yüksek olduğu görülmektedir.

Bu yüzden müziğin toplumların ve bireylerin karakteristik özelliklerinde etkisi büyüktür. Bireylere verilen müzik eğitimi amaçlarından biri kişide olumlu etkiler yaratmaktır. Günümüzde bireylerin, müzik eğitimi hayatın yoğun temposunda

uzaklaştırabilmesi için bir araç olarak kullandıkları da görülmektedir. Toplumlarda da müziğin birleştirici rol oynadığı görülmektedir. Bir ülkenin ortak değerlerinden biri de sanatın bir dalı olan müziktir. Bu nedenle müziğin hem bireyler hem de toplum için önemli ve birleştirici bir yönü vardır.

2.1.1. Müzik Eğitimi

“Müzik eğitimi bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir. Müzik eğitimi aslında bir bütün olmakla birlikte, çeşitli kollara ve her kol içerisinde çeşitli dallara ayrılır. Ancak, kolu ve dalı, kapsamı ve içeriği, aracı ve gereci, yöntemi ve tekniği, ortamı ve düzeyi, aşaması ve süresi ne olursa olsun müzik eğitimi, temelde, genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere ayrılır (Uçan A. 1994, s. 25).” (Tanrıöver A. U., Tanrıöver, B. G. 2015, s. 557).

Müzik eğitimi, genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç bölüme ayrılır. Bu üç tür müziğin ortak ve farklı yönleri bulunmaktadır.

2.1.1.1. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve liselerde verilmektedir. Genel müzik eğitimi, müziği temel olarak öğretmeyi, müziğin ne olduğu hakkında farkındalık kazandırmayı ve bireylerin müziği zevk alarak kullanmasını hedefler.

Her bireyin hayatında yer alması gereken müziği, orta düzeyde profesyonel olmadan temel bilgiler vererek bireyde müzik bilincinin kazanılmasını ve sevgisini vermeyi hedefler.

2.1.1.2. Özengen Müzik Eğitimi

Özengen (amatör) müzik eğitimi gören birey karşılıksız, beklentisiz, zevk almak ve ruhunu doyurmak için müziği bir araç olarak kullanmaktadır. Bu müzik eğitim biçimi, müziğe amatör olarak ilgili ve şevki bulunan bireylere yöneliktir. Özengen müzik eğitiminin gelişim çağındaki çocuklar için de yararları büyüktür. Günümüzde birçok pedagoğun da önerdiği müzik eğitimi, bireyi disipline etmek, dikkat yoğunluğu arttırmak ve eğlenmek için önemli bir araçtır. Bunun için özengen müzik eğitimi her birey için uygundur.

Özengen müzik eğitimi, düzeni, belirli müfredatı olmayan ve her bireye uygun bir müzik eğitim anlayışıdır. Özel veya devlet aracılığı ile açılan kurslar, özel dersler ve toplu müzik eğitimleri gibi etkinlikler özengen eğitime örnek gösterilebilir.

2.1.1.3. Mesleki Müzik Eğitimi

Müziği meslek olarak yapmayı görev edinen kişilerde, bilgili, düzenli, kurallı, araştıran, sorgulayan, uygulayan, sanatçı ve eğitimci gibi özellikler aranmalıdır. Mesleki müzik eğitiminin amacı bu yöndedir. Mesleki müzik eğitiminde eğitmenin çalışabileceği yerler Üniversitelerin Müzik Bölümleri, Konservatuarlar, Güzel Sanatlar Lisesi gibi bölümlerdir. Buradaki verilen eğitimler genel ve özengen (amatör) müzik eğitimleri gibi değil, çok daha profesyonel ve mesleki olarak ileride bu işi yapabilecek bireyler yetiştirmeyi hedefler. Bu yüzden mesleki müzik eğitiminde eğitmenin yeri oldukça büyüktür.

2.2. PİYANO EĞİTİMİ

“Piyano, XVIII. yüzyılın ikinci yarısından günümüze kalıcılığını ve evrenselliğini kanıtlayan klavyeli çalgıdır. Piyano, tonal sistemde ve çağdas atonal karmaşık sistemlerde işlevini yerine getirmektedir. Yeni teknolojilerle elektronik çalgıların yapılmasının yanı sıra, bazı müzik çeşitlerinde elektro-piyanonun gündeme gelerek başarıyla uygulanması, bu çalgının evrenselliğini bir kez daha kanıtlamıştır (Say, 2001, s.35-69).” (Ünal, İ. 2006, s. 46).

Piyano eğitimi, piyanonun en temel müzik enstrümanlarından biri olması nedeniyle müzik eğitiminin çoğu türünde genellikle kullanılır. Bu eğitim bireyin düşünmesini, fiziksel hareketlerini ve duyu dünyasındaki davranışlarını içerir ve gelişimine yardımcı olduğu için de büyük önem taşır.

Piyano eğitiminde tekiğin doğru kullanılmaması bir çok kas yorgunluklarına ve sakatlıklara yol açabilir. Piyano çalarken doğru teknik kullanılmaması halinde parmak, bilek, boyun, omuz ve bel gibi bölgelerde kas yorgunluğu ve daha ileri seviyelerde de sakatlıklar ortaya çıkabilir. Doğru teknik sadece el ve bilek pozisyonları değil, vücudun tüm kısımlarını kapsar. Örneğin piyano karşısına doğru bir oturuş, piyanoya yakınlık mesafesi ve postür bunlardan bazılarıdır.

“Teknik uygulamalardaki soyut kavramları, öğrenme ve gelişimi zorlaştırmadan somut hale getirmek için, kasların nasıl çalıştığının kontrol edilmesinin de önemli

olduğu vurgulanmalıdır. Piyano eğitiminde amaç; öğrencinin müzikal gelişimini sağlamaktır.” (nal, 2006, s. 48).

Bireyin esere teknik açıdan hakimiyeti, eserin yeteri kadar iyi icra edilebileceği anlamına gelmemektedir. Müzikal yorum da en az teknik kadar önemlidir ve dinleyiciye bu duyguyu geçirmek için buna mutlaka ihtiyaç vardır. Müzikal yorumsuz bir eser icrası, ruhsuz ve mekanik olabileceği için dinleyiciye geçmeyebilir. Her müzik türünde olduğu gibi piyano öğreniminde de ğretmen ile eğitim gereklidir. Öğrencinin, piyanoda teknik olarak temellinin doğru atılması ileride farklı zorluklar yaşamaması için önemli olmakla birlikte, mzikalitesini de mutlaka etkileyecektir. Öğrencinin ileriki seviyelerde piyano çalarken teknik zorluklar yaşamaması, onu başarıya götürecek etkenlerden biri olacaktır. Müzik teorisi eğitimiyle birlikte müzikal yorum ve ifadelere ağırlık verilmesi ile performans başarılı hale gelecektir.

Müzikal yorumun piyano performansında önemli bir yeri vardır. Buna uluslararası piyano sınavlarının değerlendirmelerinde de rastlanmaktadır. London College of Music (LCM), sınavlarında bu değerlendirmeleri sırasıyla şu şekilde yapmaktadır. Teknik (enstrümana hakimiyet, eserin dönemine uygun teknikler ve nüansları uygulama, akıcılık, artikülasyon vb.), müzikalite (müzikal performans, esere katılan yorum vb.), müzik bilgisi (temel bilgiler, müzik terimleri bilgileri vb.) ve performansı karşıya geçirebilme (seyircinin duygularını harekete geçirme). Bir diğer uluslararası piyano sınavı olan ABRSM (The Associated Board Of The Royal Schools Of Music)’in sınavlarının değerlendirme kriterlerini şu şekilde sıralamaktadır. Seviye 1’den 4’e kadar teknik ve müzikalitenin sınava giren bireyde varlığı, 5. seviye ve sonrasında ise müzikalitenin ön plana çıktığı görülmektedir.

Piyano eserlerini performansında bireyin esere kattığı yorum önem taşır. Bu aşama bireyi diğer bireylerden ayıran özelliklerden biridir. Aynı eseri iki ayrı birey, iki ayrı tarzda yorumlayıp alabilir. Piyano performansında katılan yorum, abartılardan kaçınılarak ince bir çizgide gerçekleştirilmelidir. Katılan yorum, eserin ait olduğu döneme uygun dinamiklerin çok fazla dışına çıkılmadan yapılmalıdır.

Piyano performansı bir dinleyici önünde gerçekleştiğinde bireyde performans kaygısı ve sahne korkusu oluşabilmektedir. Bu tür kaygılarla sahnede sergilenen çoğu performansta karşılaşılır. Bunun önüne geçilip kontrol altına alınması gerekmektedir. Gerekirse konu hakkında psikolojik yardım alınabilir.

2.2.1. Çağdaş Piyano Eğitimi

Piyano'nun, müzik eğitiminde önemli bir yeri vardır. Perdesiz bir enstrüman olmaması nedeni ile entonasyon problemi olmayan bir enstrümandır. Çok sesli müziği en kolay duyurabilen enstrümanlardan biri olması sebebiyle de çok sesli müziğin işitimi geliştiren bir enstrümandır. Müzikle profesyonel veya amatör şekilde uğraşan veya eğitim veren tüm bireylerin kullanması gereken bir enstrümandır. Çoğu ülkede olduğu gibi, Türkiye'deki mesleki müzik eğitimi veren tüm okullarda da piyano eğitimi verilmektedir.

Piyano, armoniyi anlamaya ve anlatmaya yardımcı olması ve eşlik için en müsait enstrümanlardan biri olması bakımından müzik eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle öğrenciler tarafından mutlaka iyi derecede çalınabilmesi gereken bir enstrümandır.

“Gül Çimen, çağdaş piyano eğitiminde amacın sadece teknik ve müzikalite açısından gelişmiş öğrencilerin değil, piyanoyu işlevsel kullanabilecek öğrencilerin yetiştirilmesinden bahsetmektedir.” (Nayır, Ç, Y. 2018, s. 12).

“Canyakan, S. (2011); piyano okulu seçiminde iki elin bağımsızlığına önem veren metotların seçilmesi, öğrenci seviye ve yetenek farklılıklarına göre öğrenciyi merkez alarak piyano okulu (metodu) seçilmesi, basamak sisteminde literatürü iyi tanıyarak öğrencinin seviyesine uygun parçaların seçilmesi ve piyano öğretmenin çağdaş piyano eğitiminin gereklerini yerine getirmesi”ni ifade etmiştir.” (Nayır, Ç, Y. 2018, s. 12).

Amerika Birleşik Devletleri'nde ve İngiltere'de, toplu keman derslerinden sonra piyano enstrümanı için de bireysel derslerin dışında toplu piyano eğitimine de rastlamak mümkündür.

“Keman sınıfları çok başarılı olunca diğer çalgılar için grup eğitimi diğer şehirlerde de yaygınlaşmaya başlamıştır. Grup eğitiminin bu derece ses getirmesi üzerine Amerikalı piyanistler Logier'in sınıflarını ziyaret ederek grup piyano eğitimi öğrenip, bu sistemi Amerika'ya taşımışlardır. Bilinen ilk grup piyano eğitimi 1860'larda güney eyaletlerdeki “kızlar okulları” nda kullanılmaya başlanmıştır. Amerikan grup piyano eğitiminin babası olarak anılan Profesör Calvin Bernard Cady 1887'de grup piyano eğitiminin yaygınlaşmasının gerekliliğini vurgulamıştır. Cady'ye göre grup piyano yaklaşımında öğrencilere özellikle müzisyenlik becerilerinin kazandırılması oldukça önemliydi. (Lecroy, 1976).” (Kasap, B, T. 2005 s. 193).

2.2.2. Piyano Eğitimdeki Okullar

“Piyano literatürü’nün ve yazınlarının bugüne ulaşmasını sağlayan üç okuldan mezun olan besteciler, kendi metot ve tekniklerini yayabilmek için kitaplar yazmışlardır. Modern devirde karşımıza çıkan bu piyano okulları günümüzde çağdaş piyano eğitiminin temelini oluşturan literatürü hazırlamış ve yayımlamışlardır.” (Lourenço, 2010, s. 6).

Birçok çalışma, piyano performansında ana eğilimleri tanımlamanın mümkün olduğunu göstermiştir. Bunlar genellikle, uygulayıcı toplulukları içerisinde ortak özellikler, taşıdıkları belirli özelliklerle güçlü bağları nedeniyle Ulusal Piyano Ekolleri olarak adlandırılır. Estetik, teknik, tarihsel gelenekler ve seçilen repertuar gibi unsurlar çeşitli araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Bunlar; Neuhaus, Kulak, Leimer & Giesecking, Timbrell, Lourenço gibi isimlerdir. Genel olarak “Ulusal Piyano Ekolleri”nin üç temel branştan oluştuğunu söylenebilir. Bunlar; Rus, Fransız ve Alman ekolü. Bu “Ulusal Piyano Ekolleri”nin yirminci yüzyıldaki piyano performanslarının çoğunda bulunduğu ve bu nedenle tanımlanmasının, Avrupa’nın somut müzik mirasının araştırılması, anlaşılması ve farkındalığı için güçlü bir çerçeve oluşturduğu kabul edilmektedir.

“Rus ekolünün piyanistleri sıklıkla, klasik stil repertuarında bile, performanslarının yaratıcı ve doğaçlama karakterine bağlı kalmayı tercih ederler. Özellikle dinamikler (*crescendo/diminuendo*), tempo (*rubato*, vuruş değişiklikleri veya kullanımı vb.) ses öncülüğü, cümleme ve heceleme, pedal kullanımı gibi dışavurumcu unsurlar dikkat çekmektedir.” (Lourenço, 2010, s.6,7).

“Alman müzisyenlerin müzikal performans ilgisi, müzik mimarisine odaklanırken, Rus geleneğinin piyanistleri daha çok, müzik karakterinin ilerleyişi veya içsel olaylar dizisi ile ilgilenirler.” Diyor Großmann.” (Rathert ve diğerleri 1998).

“Fransız ekolü, Alman ekolünün bazı perspektiflerinden çok uzak değildir. E. Robert Schmitz’e göre “Fransızların sertlik sevgisi, Almanlarınkinden farklıdır, zira daha az somut ve daha mantıklı, daha açık ve anlaşılması daha kolaydır. Hatta bunların, piyano, şarkı, kompozisyon, sanat konularındaki, kökleri Fransız kalbi ve zihniyetlerinde yatan her şeydeki “Fransız ekolünü” karakterize eden nitelikleri olduğunu bile söyleyebilirim.” (Timbrell, 1999).

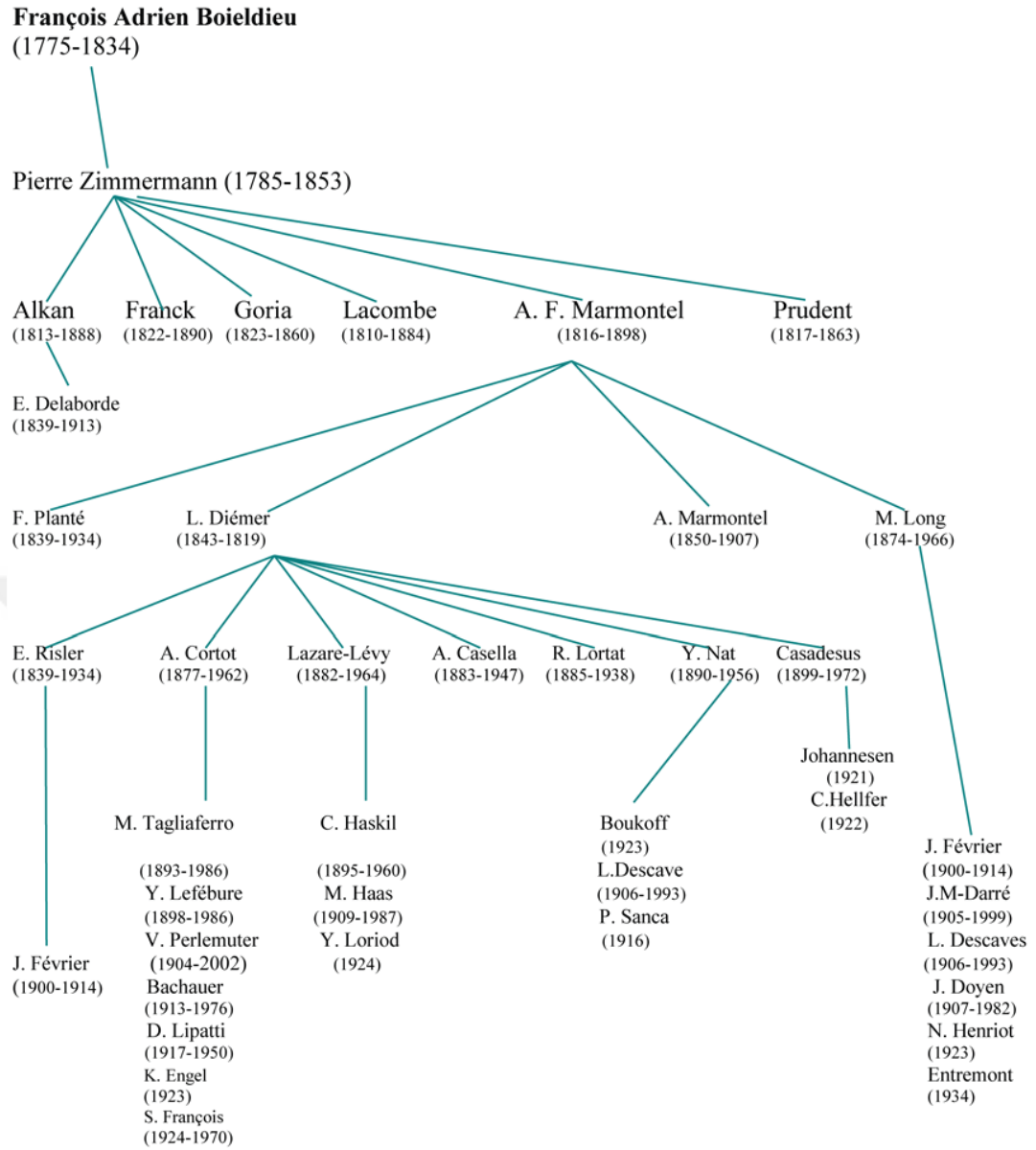
Bu dinamikleri uygulamak için yüksek derecede bir hakimiyet, iyi bir teknik ve tuşeye ihtiyaç vardır.

“Alman piyano ekolünün bir piyanisti olan Wilhelm Kempff, L.V. Beethoven’ın Appassionata sonatını her zaman büyük abartılar olmadan icra eder. Örneğin, kendi versiyonunda bu sonatın 3. bölümü dikkatle dinlenmelidir. Sonat formunun aktarımı, büyük tempo veya dinamik değişikliklere başvurulmadan açıklıkla yapar. Yine Alman geleneğinde, Claudio Arrau tarafından yapılan bu performanstaki form iletimi dikkat çekicidir.” (Lourenço, 2010, s.9).

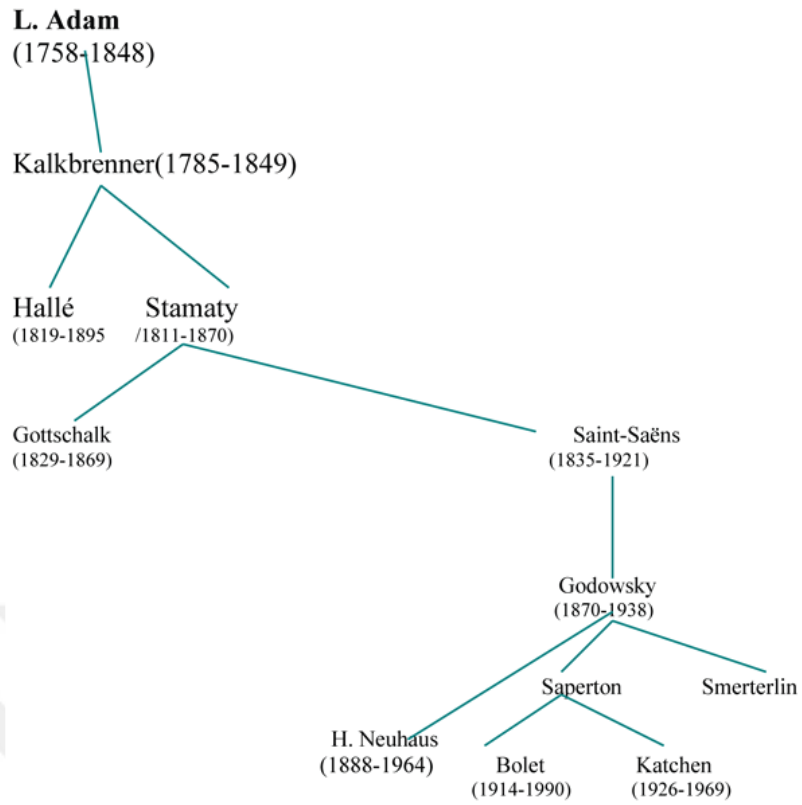
Bu şekilde, farklı ekollerin yakınlıkları ve estetik etkileri, bazen beklenmeyen ve benzeri olmayan yatay geçiş süreçleri yaratarak istatistikleri ve sayısal verileri bozmaktadır.

2.2.2.1. Fransız Okulu

Örneğin 20. yüzyılda Fransız Piyano Okulunda Diemer, A. Marmontel, I. Philipp, Risler, A. Cortot, Staub, Riera de Beriot, Fissot, Delaborde, A. Duvernoy, Raol Pugno, Lazare-Levy, Lortat gibi isimler yetişmiştir. Fransız ekolünün öğretmenleri ve bu ekolde yetişen isimler Şema 1.a, 1.b ve 1.c’de sırasıyla verilmiştir.

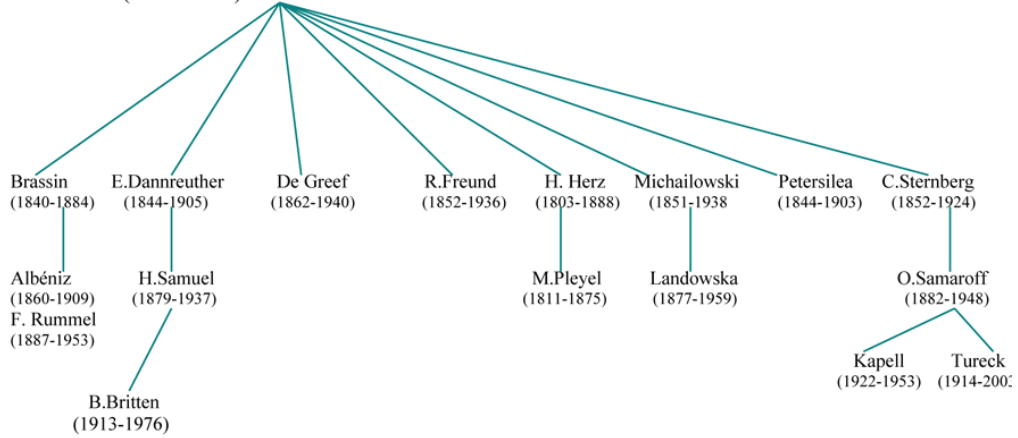

Şema 1.a: Fransız Okulu (Lourenço, 2010, s.14).

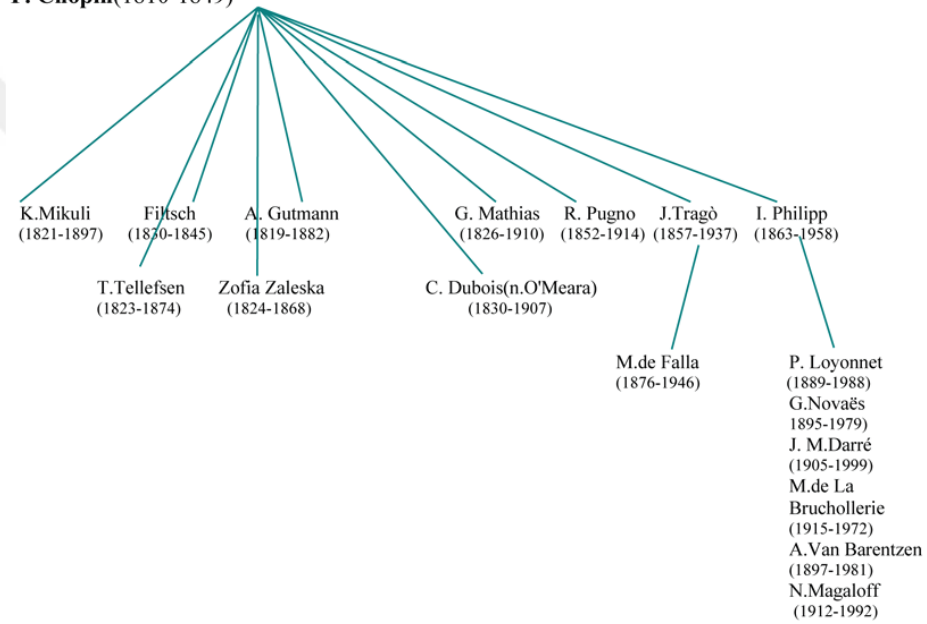

Şema 1.b: Fransız Okulu (Lourenço, 2010, s.14).

Moscheles (1794-1870)

F. Chopin(1810-1849)

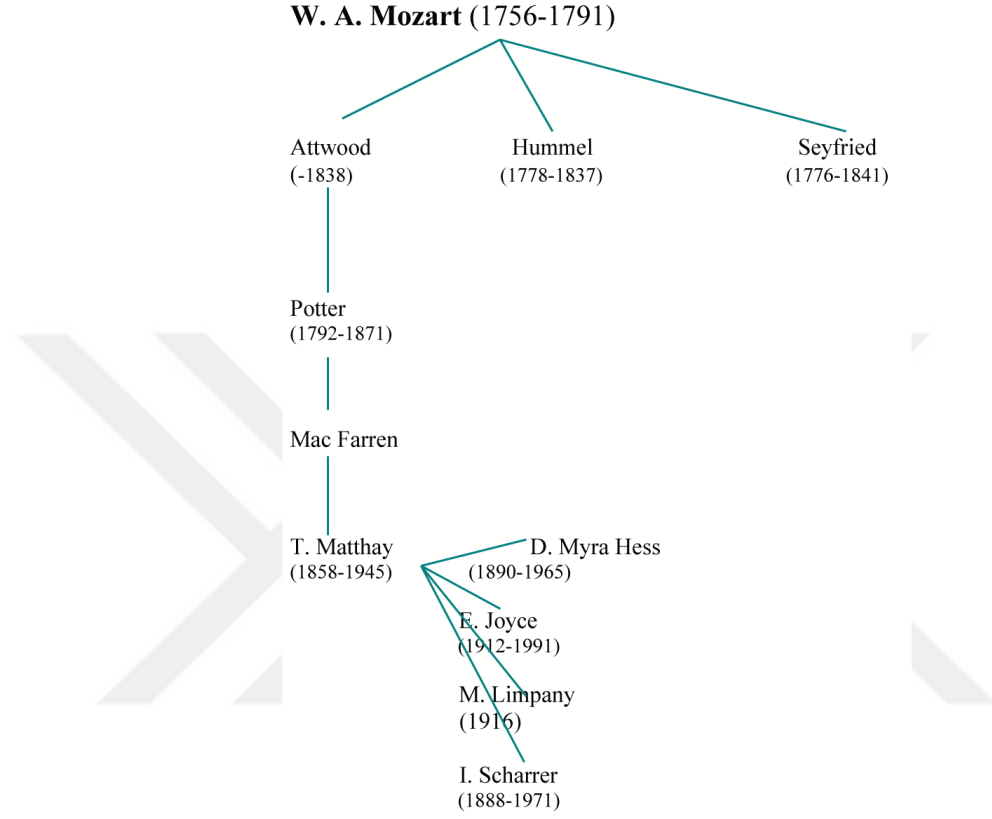

Şema 1.c: Fransız Okulu (Lourenço, 2010, s.14).

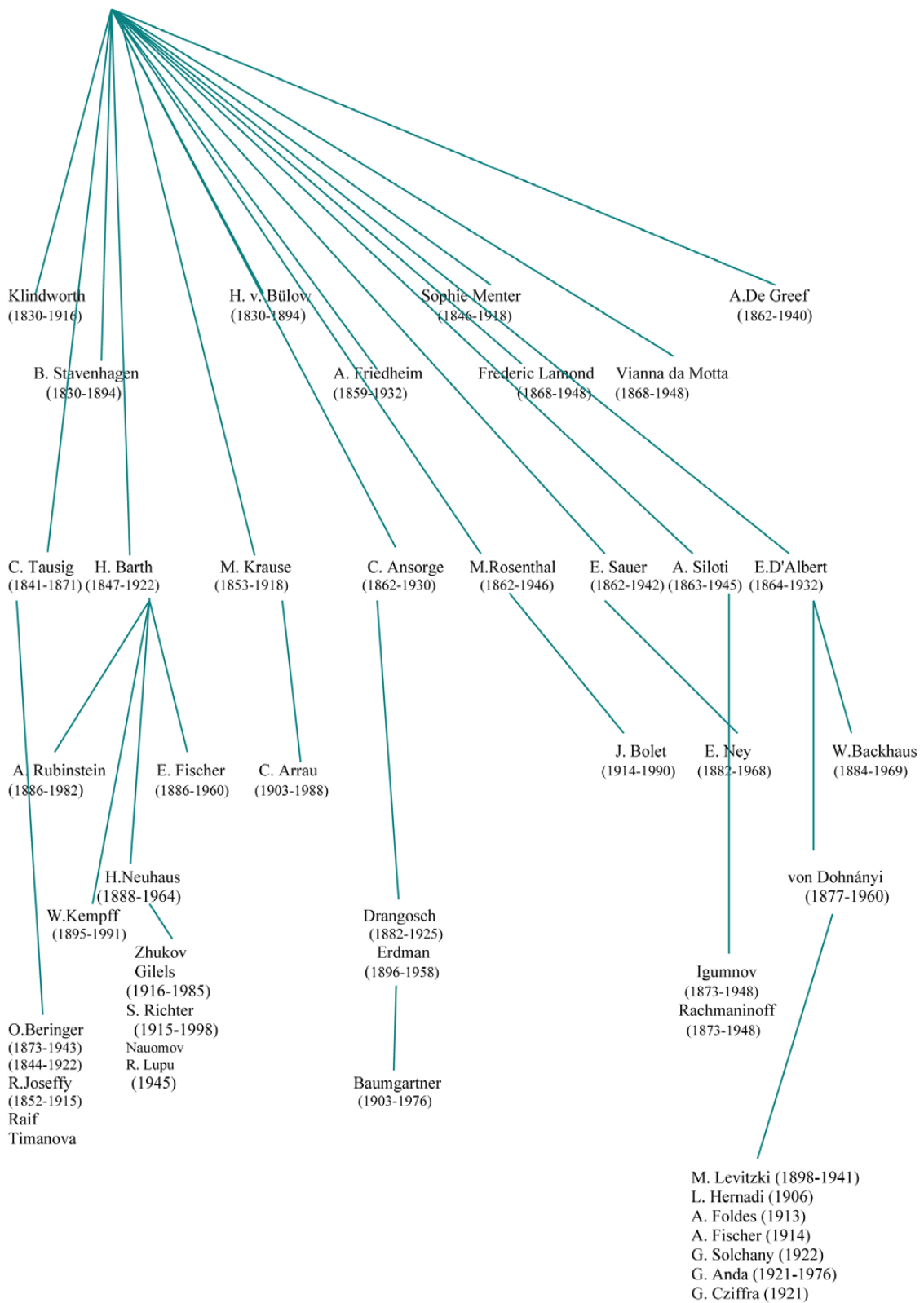
2.2.2.2. Alman Okulu

Alman Piyano okulunda Liszt'in öğrencileri ve okulu devam ettirenlerden, Hans Von Bülow(1830-1894), Wilhelm Backhaus, Wilhelm Kempf yetişmiştir.

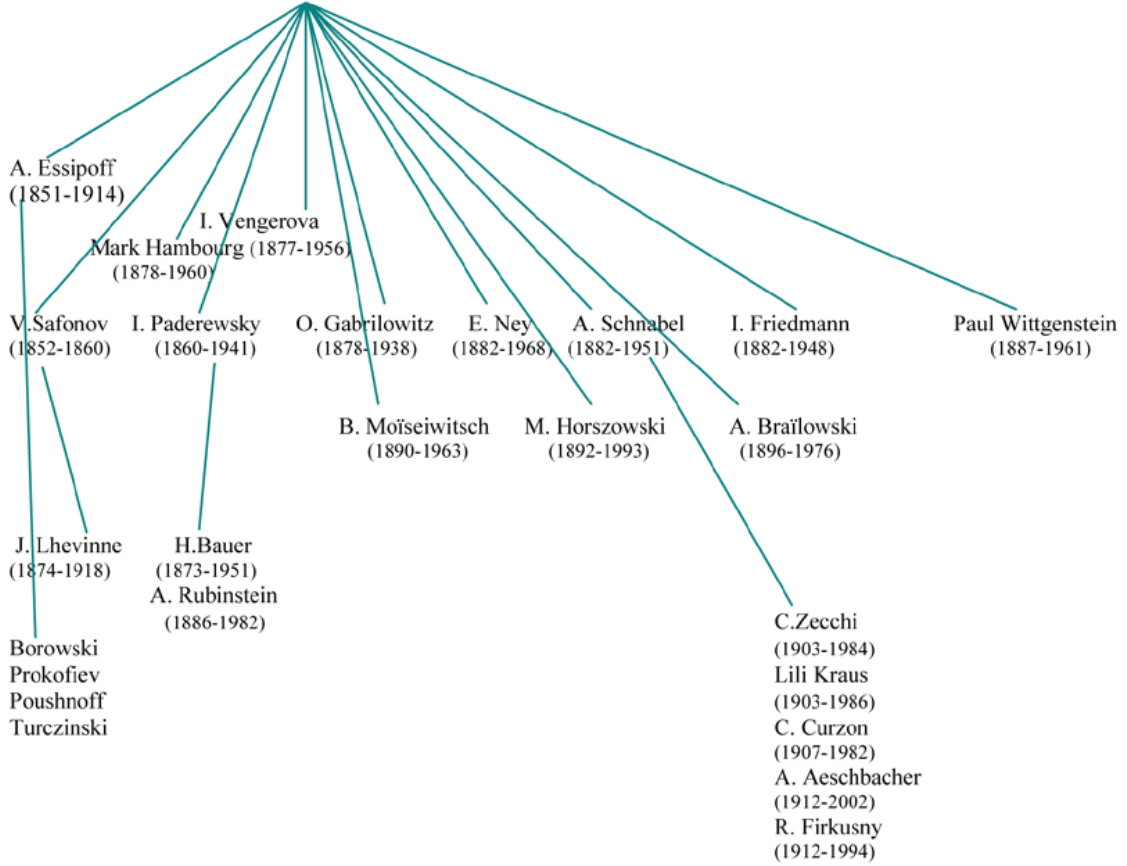
Şema 2.a: Alman Okulu (Lourenço, 2010, s.13).

F. Liszt (1811-1886)

Şema 2.b: Alman Okulu (Lourenço, 2010, s.13).

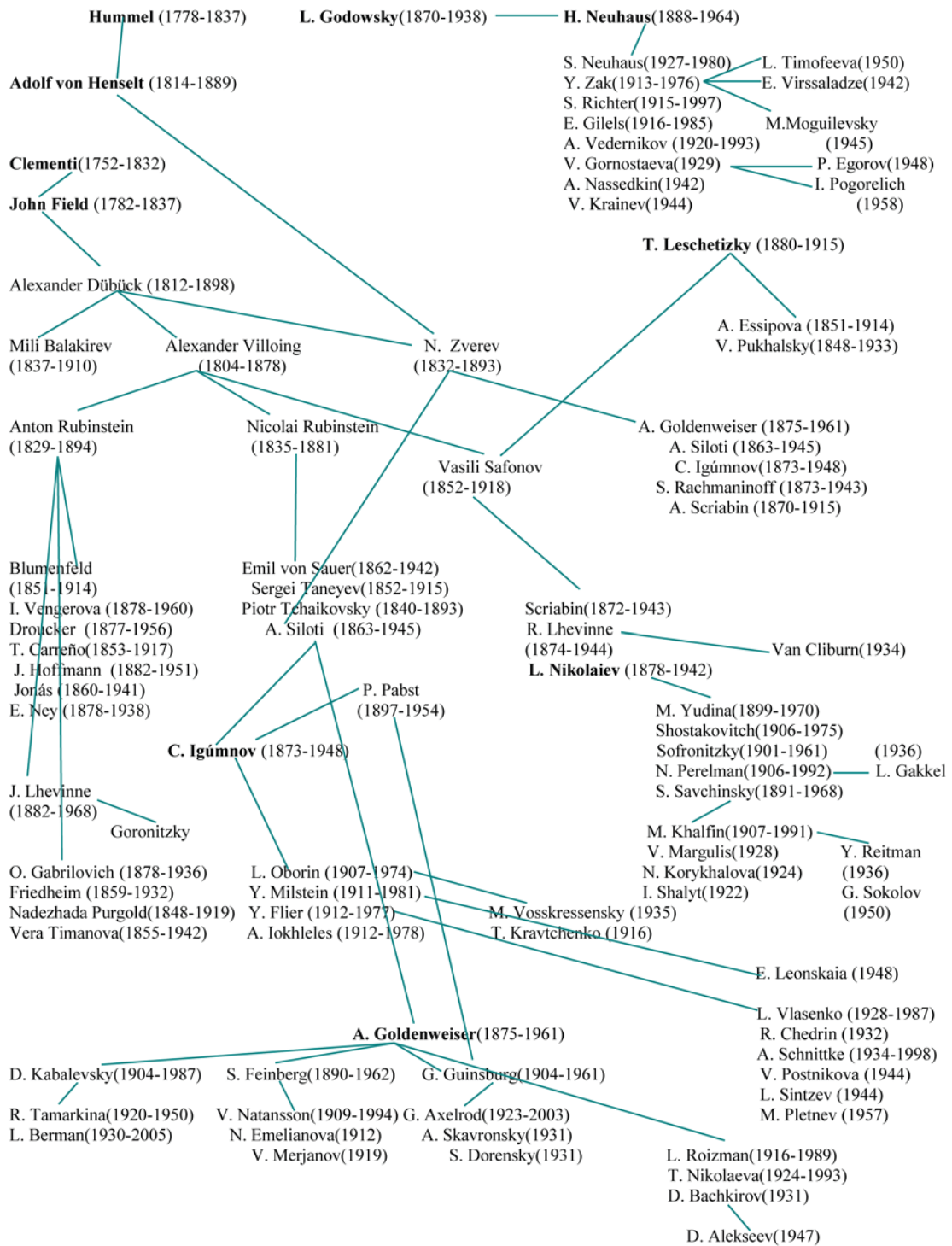
Th. Leschetizky (1830-1915)

Şema 2.c: Alman Okulu (Lourenço, 2010, s.13).

2.2.2.3. Rus Okulu

Aynı zaman diliminde Rus piyano okulunda ise Alman tesiri altında kalmalarına rağmen kendi şahsiyetlerini kaybetmeyen Anton Rubenstein (1830-1894), Czerny'nin öğrencisi olan Leschetizky (1830-1915) ve 20. yüzyılın en büyük piyanistlerinden biri olarak kabul edilen Rachmaninof (1837-1941) mezun olmuşlar ve Klavierschule (Piyano Okulu) ismini verdikleri piyano eğitiminde kullanılan, günümüzde de "piyano metodu" olarak adlandırdığımız kitapları yazmışlardır. Bu kitapların orijinal adlarına baktığımızda Klavierschule, Vorschule im Klavierspiel gibi isimlerle karşılaşmaktayız. Bu süre içerisinde de piyano eğitiminin metodu sürekli olarak değişikliğe uğramıştır.

Şema 3: Rus Okulu (Lourenço, 2010, s.13).

2.2.2.4. Çağdaş Piyano Okulları

Çağdaş piyano okullarına ise “Bela Bartok – Mikrokosmos – Suzuki Piyano Okulu, Bela Bartok For Children, İrmer V. Otto, Diller Bauer, Klaus Runze örnek verilebilir.

2.2.2.4.1. Mikrokosmos

“Sz.52 yi 1912 yılında arkadaşı *Sandor Reschofsky* ile birlikte tamamlayan *Bela Bartok* Macaristan’da metodun yaygınlaşmaması üzerine büyük bir hayal kırıklığına uğramıştır. Ancak bu çalışmadan aldığı deneyimlerle beraber dokuz yaşındaki oğluyla yaptığı piyano derslerinde öğrencilerin dersler esnasında yaşadığı teknik ve müzikal problemleri öğrenmiş ve bu problemleri çözebilmek için 1926 yılında mesleğinin zirvesinde *Mikrokosmos*’u yazmaya başlamıştır. Önceleri oğlunun piyano eğitimi için yazılan etütler bir müddet sonra genele yayılarak 1940 yılında bitirilmiştir. Yayımlanmasından günümüze kadar 70 yıl geçmiş olmasına rağmen içerdiği teknik alıştırmalar halen güncelliğini korumuş ve çağdaş piyano eğitiminin amacına uygunluk göstermektedir.” (Canyakan S. 2011, s. 7,8).

Bela Bartok zamanında ülkemizin birçok yerini gezerek, Türk halk müziğini yerinde deneyimlemiştir ve birçok derleme yapmıştır. Bunun sonucunda metotlarını yazarken arasında ülkemizin de yer aldığı çeşitli ülkelerin halk müziği ezgilerine benzer eserler yazmıştır. Halk ezgilerinden yaptığı derleme çalışmaları, metodlarına da yansımıştır. Ezgilerin halk müziği tarzında olması dolayısı ile de ülkemizde de piyano eğitiminde kullanımına uygundur.

2.2.2.4.2. Suzuki Piyano Okulu

“Suzuki Piyano Okulu (Metodu) ilk kez 1970 yılında Japonya’da yayınlanmıştır. *Dr. Shinichi Suzuki*’nin oluşturduğu *Suzuki Metodunun* keman eğitiminde elde ettiği başarısının ardından, aynı metodu piyano okuluna uyarlamasıyla ortaya çıkmıştır. *Suzuki Piyano Okulu*’nda yer alan eserler yıllarca hem öğrencilerin, hem de öğretmenlerin en sevdiği eserler olmuştur. Birinci kitabın tamamı öğrencilere kulaktan öğretilmektedir ve nota eğitimi ikinci kitap ile başlamaktadır. Nota eğitimi Suzuki metodunda verilmemekte ve bunun öğretimi bir şekilde öğretmene bırakılmaktadır. Constance Starr’ın hazırlamış olduğu bir nota eğitimi kitabı A.B.D.’de Suzuki metodu ile beraber kullanılmaktadır.” (Canyakan S. 2011, s. 7).

Suzuki Piyano Okulu (Metodu), içerisinde nota eğitimini işlememesi sebebiyle çeşitli ülkelerde çeşitli metodlarla desteklenerek eğitimi verilmektedir.

2.2.3. Yaşlara Göre Piyano Eğitimi

Piyano metotları, seviyelere ve yaşlara göre oluşturulmaktadır. Her öğrencinin algısının hızı ve öğrenmesi farklı olduğu için her piyano metodu da her öğrenci için uygun olmayabilir. Bu yüzden eğitimcinin, piyano eğitimini iyi bir şekilde yerine getirebilmek için öğretim metotlarını yeterli derecede bilerek öğretmesi gereklidir.

“Bugün alanda kullanılan piyano metotlarına baktığımızda:

1. Yaş gruplarına,
2. Öğretme yöntemine,
3. Rehber olması iddiasına göre

oluşturulan çok sayıda piyano metot çalışması ekolü görülmektedir.

Tüm bu metotların yani ekollerin oluşması, uzun yıllar içinde ortaya konulmuştur. Doğal olarak aradan geçen zaman zarfında piyano derslerini yürüten ekollerde, büyük değişiklikler olmuştur ve böylece giderek piyano eğitimcileri, çok geniş olanaklar ortaya çıkarmıştır. Bu tür gelişmeler günümüzde de devam etmektedir. Fakat bütün bu gelişmelere rağmen piyano eğitiminde uygulanacak ideal tek bir ekole henüz ulaşıldığı tam olarak söylenememektedir. Bunun nedeni, piyano eğitiminin kişiye özel olmasıdır. Yani “Ekole göre çocuk” fikri değil, “Çocuğa göre ekol” fikrinin benimsenmesi ve uygulanmasıdır. Her çocuğa kendi yetenekleri doğrultusunda ekoller uygulanmaya çalışılmaktadır.” (Halvaşı, 2017, s. 2783).

2.2.4. Piyano Eğitimi Metodları

“Metot, kelime anlamı olarak, bir amaca erişmek için önceden yapılmış bir plana göre izlenen, tutulan yol, usul, sistem, prosedür. Eğitimde kullanılan anlamı ile, birisine bir şeyleri öğretmenin yoludur (Uszler vd., 2000, s. 339).” (Güven, E. vd., 2012, s. 159).

“19.yüzyıla kadar çoğu metotta, öğrencilerin teknik yönden gelişimlerine yardımcı olabilecek egzersizler, etütler vb. var iken, öğretmenlerin müziğin temel yapılarını nasıl öğretecekleri üzerinde durulmamaktadır. Ancak, 20.yüzyıl ile piyano metotlarında, deşifraj ve ritmik tecrübe vb. müziğin temel yapılarına daha sistematik olarak dikkat edilmeye başlanmıştır (Uszler vd., 2000, s.35).” (Güven, E. vd., 2012, s. 159)

Piyanoya başlarken kullanılacak olan eğitimi metotları, sade ve anlaşılabilir olmalıdır. Bu şekilde olmadığı sürece, eğitimi alacak olan çocuğun dikkati dağılabilir ve onu toplamakta zorluk çekebilir. Öğretmenin eğitimi de, en az seçilen metotların öğretimi kadar önemlidir. Piyano eğitiminde metotların seçimi, dersin verimli geçmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Öğretmenin de öğrencinin tüm özelliklerini çok iyi tanınması gerekmektedir. Örneğin; öğrencinin el yapısı, öğrencinin algısı, iki el koordinasyonu vb. gibi detayları iyi bilmelidir. Piyano eğitimcisi, eğitim metotlarını araştırmalı, çoğuna hakim olmalı, verimli ve etkili bir ders için birkaç metodu birden kullanabilmelidir. Bir çok çalışmada da, öğretim metotlarının geniş bir yelpazede olmasının gerekliliği üzerinde durulmaktadır.

2.2.4.1. Okul Öncesi Piyano Eğitim ve Metodları (4-6 Yaş)

Erken yaşlardaki piyano eğitiminde hedef müzisyen yetiştirmek olsa dahi, ilk görevlerden birisi müziği ve piyanoyu öğrenciye sevdirmektir. Bunun için eğitim verilirken çeşitli oyunlarla ders keyifli hale getirilmeli ve sevdirecek öğretilmelidir.

“Piyano eğitimin amacı, çocukları yaş ve kapasitelerine göre, genel müzik eğitimi, enstrüman bilgisi ve müzik sevgisi kazandırarak ciddi bir piyano eğitimine hazırlamaktır. Bu eğitimin en önemli özelliği, tüm bilgileri çocuklara oyun şeklinde sunmaktır. Başlıca amaç, oyunlarla bir şeyler öğretmek, enstrümanı ve onu çalacak elleri, yakından tanımadır. Çocuklar eğitime başlamadan önce küçük bir kulak yoklamasından geçirilir. Bu yoklamada edineceği izlenimler doğrultusunda çocuğun eğitimini belirleyecek yolları seçer ve uygular (Molla, 2002, s. 2).” (Ünal, İ. 2006, s. 48).

Piyano eğitiminde sorunu ortadan kaldırmak için uygulanacak en etkin yöntemlerden biri de, hatanın nerede yapıldığını bulup, o bölümü yavaşça ve birçok kez çalmaktır. Tekrar çalındığında oradaki problemin çözüldüğü ve böylece eserde bütünlüğün sağlandığı görülür.

Piyanoyu başlangıç düzeyinde öğrenmeye başlayan öğrencilerde zeka, duyu ve duyu organlarının gelişimi gözlemlenir. Bununla birlikte iki elin birlikte kullanımı sayesinde kas gelişimi, kas hafızası ve koordinasyon açısından da öğrencide gelişim gözlemlenir.

“Görüldüğü gibi, piyano çalma, psiko-motor davranış biçimi çocuk beyni açısından karmaşık işlemleri ve bunun sonucunda gerçekleşen birbirine senkronize eylemleri ifade etmektedir. Programlı olarak piyano eğitimine başlama yaşı, genelde çocuğun bu çalgıyı

öğrenmek için yeterli olgunluk ve gelişme gösterebileceği 6-7 yaşları civarındır. Ancak çocuklardaki bireysel farklılıklar nedeniyle bazen ilgili yaş dolayları, biraz daha erken yıllara çekilebilmektedir (Ercan, 2008'den akt., Ersoy, 2010, s.14).” (Özelma, Y. 2015, s. 10).

Piyano eğitimine başlama yaşının belirlenmesinde öğrencinin fiziksel, zihinsel ve öğrencinin hareketlerinin gelişimi belirleyici konumdadır. Örneğin çok hareketli bir çocukla, piyano başında her ne kadar oyunlara başvurulsa da uzun süre oturup ders işlenmesinden çok fazla verim alınamayabilir.

Başlangıç eğitiminde birkaç önemli durumun üzerinde durulur. Piyano çalmaya başlamadan önce solfej ve nota öğretimi verildikten sonra, notaların piyanodaki yerleri tespit edilir. Öğrencinin bu seviyede, daha önce teorik olarak öğrendiği notaların piyano üzerindeki yerlerini doğru öğrenmesi oldukça önemlidir. Bu yüzden başlangıç seviyesi metodlarda notalar açık ve okunması kolay bir şekilde belirtilmelidir. Başlangıç seviyesi piyano öğretiminde, piyanoya ellerin yerleşimi ve eserdeki notanın piyanodaki hangi notaya tekabül ettiğini bulmasının metodlarda yer alması bu seviyede öğrenciye iyi aktarmalıdır. Sonrasında bu türden oluşabilecek sorunların önüne geçilmesi açısından önemlidir. Diğer önemli bir detay ise piyano klavyesinde parmakların doğru yerleşimidir. Bilekleri düşürmeden ve parmakları yuvarlayarak elleri yerleştirip, çalınmalıdır. Tüm bu detaylar metodlarda açık bir şekilde belirtilmelidir.

Başlangıç düzeyinde eğitimde küçük yaştaki öğrencilerin derste sıkılmasını önlemek adına çocuğun dilinden konuşmayı bilmek gerekir. Küçük yaştaki bir çocuğun dikkatini çeken ve istediği şey her zaman oyun oynamak olduğu için, derste de çeşitli oyunlara başvurmakta yarar vardır. Örneğin notaları ve sus işaretlerini bir şeylere benzeterek öğretmek, önceden teorik olarak öğretilen notaların piyanodaki yerlerini bulmak ve siyah ve beyaz tuşların farklarını göstermek gibi işlemler yapılabilir. Bu şekilde çocuğun derse olan ilgisi ve öğrenme isteği artabilir. Zor ve karışık konularda ise, çocuğu yetişkin gibi görmemek ve zorlamamak gerekir. Böyle yapılmaması durumunda çocuk dersten ve piyanodan soğuyabilir.

Öğrencinin Yaşına ve seviyesine göre verilen piyano eğitimi öğrencinin derslerdeki başarısına olumlu yönde etki etmesiyle birlikte, aynı zamanda öğrencinin gelişimini pek çok açıdan desteklemektedir.

2.2.3.1.1. Thompson Bastien Denes Agay

Thompson Serisi: Thompson serisi, John Thompson tarafında yazılan, melodik parçalardan oluşan ve yeni başlayan öğrenciler için uygun parçalardan oluşan bir kitaptır. İlk önce sağ el sol anahtarı, sonrasında sol el fa anahtarında notalar olmak üzere devam eder. İki el de ayrı çalıştırıldıktan sonra iki el birlikte sol anahtarında ve fa anahtarında notalar olmak şeklinde devam eder. 8'lik notalar ilk kez çalınır. İlk kez diyez öğretilir ve ilk kez çalınır. İlk kez bemol öğretilir ve çalınır.

Bastien Serisi: Bastien serisi, James Bastien tarafında yazılan, melodik parçalardan oluşan ve yeni başlayan öğrenciler için uygun parçalardan oluşan bir kitaptır. Her seviyenin kendi konularını içerek "Piano, Performance, Theory ve Technic" kitapları bulunmaktadır. Notaları isimleriyle değil, portesiz bir şekilde ritmik olarak öğretmeye başlar. Sonra iki el için de parçalar ayrı olarak çalıştırır. İlk önce sağ el sol anahtarı, sonrasında sol el fa anahtarında notalar olmak üzere devam eder. İki el de ayrı çalıştırıldıktan sonra iki el birlikte sol anahtarında ve fa anahtarında notalar olmak şeklinde devam eder. 8'lik notalar ilk kez çalınır. İlk kez diyez öğretilir ve ilk kez çalınır. İlk kez bemol öğretilir ve çalınır.

Dennes Agay Serisi: Dennes Agay serisi, Dennes Agay tarafında yazılan, melodik parçalardan oluşan ve yeni başlayan öğrenciler için uygun parçalardan oluşan bir kitaptır. İki el birlikte sol anahtarında ve fa anahtarında notalar olmak üzere başlar. Diyez ilk kez öğretilir ve çalınır. Bemol ilk kez öğretilir ve çalınır. 8'lik notalar ilk kez öğretilir ve çalınır.

2.2.4.2. 9-15 Yaş İçin Piyano Eğitim Metodları

2.2.4.2.1. Beyer op. 101 Czerny Op. 599 Anna Magdalena Bach Schaum A
Tchaikovsky Gençlik Albümü Schuman Gençlik Albümü

Beyer Op. 101: Beyer Op. 101, Ferdinand Beyer'in yazdığı etüd kitaplarından biridir. İçerisinde 100'den fazla etüd parçası bulunur. El pozisyonları parçalara göre değişir. Kitapta parçalar iki el için de sol anahtarında yazılmıştır fakat No. 55'ten itibaren sol el için Fa anahtarı parçalara dahil olur, sağ el için Sol anahtarı devam eder.

Czerny Op. 599: Czerny Op. 599, Carl Czerny'nin yazmış olduğu etüd kitaplarından biridir. İçerisinde 100'den fazla etüd parçası bulunmaktadır. El pozisyonları parçalara göre değişir. Kitapta parçalar iki el için de sol anahtarında yazılmıştır fakat No. 32'den itibaren sol el için Fa anahtarı parçalara dahil olur, sağ el için Sol anahtarı devam eder.

Schaum A: John Wesley Schaum tarafında yazılan piyano parçaları serisinin ikinci kitabıdır. İçerisinde melodik ve yeni başlayanlar için uygun parçalar bulunmaktadır.

Anna Magdalena Bach: Johann Sebastian Bach'ın 5 yıl boyunca kolay klavye parçalarıyla doldurduğu ve eşine hediye olarak onun ismini verdiği kitabıdır. İçerisinde menuetler, polonezler, marşlar ve musetteler gibi formlarda yazılmış parçalar bulunmaktadır.

Tchaikovsky Gençlik Albümü: Pyotr İlyich Tchaikovsky tarafında çocuklar ve gençler için yazılmıştır. Kitapta 24 kolay piyano parçası bulunmaktadır.

Schumann Gençlik Albümü: Robert Schumann'ın çocuklar ve gençler için, 3 kız için yazdığı kitabıdır. Kitapta 43 kolay kısa piyano parçası bulunmaktadır.

2.3. ÖZGÜVEN

“Güven kelimesinin Latincedeki karşılığı Faducia'dır. Güven; dürüstlüğe dayalı ilişkidir. Aldatılmadığına emin olma inancıdır. Güven, kendine, insanlara, gerçeklere, yüce güç olan Allah'a olabilir. İnanç insani algının ötesinde gizem evrenidir.” (Altıntaş, 2015, s.1).

Özgüven, bireyin kendine ve karşısındakine güvenmesiyle başlar. Özgüvenli birey kendisiyle ilgili olumlu düşüncelere sahiptir. Kendisini tanıır ve kendini olduğu gibi kabul eder.

Birey ergenlik döneminde birçok zorluklarla karşılaşır. Karakter arayışı gibi zorluklar sırasında bireyin özgüven düzeyinde düşüklük hissedilebilir. Bu tür durumlarda ailenin ve çevrenin etkisi büyüktür. Birey her ne kadar kendinin farkında olsa da aile veya çevreden olumlu destek görmek ister. Bu tür durumlarda desteklenmesi ve cesaretlendirilmesi sonucunda özgüven düzeylerinde olumlu yönde etkiler gözlemlenir. Kendi sorumluluklarını yerine getirebilen bireylerin özgüven düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir.

“Freud'un yapısal kişilik kuramına göre id, ego ve süperegö kişiliği oluşturan temel öğelerdir. Bu sistem bir bütün olarak çalışır ve insan davranışlarına yön verir. Bu kurama göre benliğin temel işlevi uyumdur. Sağlıklı bir benlik gelişimi için id, ego ve süperegö uyumlu bir şekilde çalışmalıdır.” (Balgız, t.y., s.12).

Freud, temel güvensizliğin sebebinin çocuğun ebeveynle yani anne-babasıyla olan ilişkisinden kaynaklandığını savunmaktadır. Çocuk anne babası tarafından güvende olduğunu hissetmek ve sevmek ister. Çocuğun bu ihtiyaçları karşılandığında güven

duygusu gelişir. Güven duygusunun gelişimi, arkasından özgüvenin gelişiminin zeminini hazırlar.

Ailenin, çocuğun her hangi bir olayda başarılı veya başarısız olması sonucu verdiği tepkiler, onaylaması ve takdir edip cesaretlendirmesi çocuğun kendine saygı duymasını ve olumlu düşünmesini sağlar. Bunların sonucunda da çocuğun özgüven duygusu gelişir.

2.3.1. Özgüven Çeşitleri

Gael Lindenfield'e göre Özgüven; iç güven ve dış güven olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

“İç Özgüven: Kendimizden memnun ve barışık olduğumuza dair inanç ve hissettiklerimizdir. İç özgüveni olan insanlar, kendilerini tanır, sever, açık hedefler koyar, olumlu düşünürler ve yaşamdaki değişikliklere çabuk uyum sağlarlar.

Dış Özgüven: Dışarıya kendimizden emin olduğunuz şekilde verdiğimiz görüntü ve davranışlardır. Dış özgüveni olan insanlar iletişim konusunda başarılıdırlar. Kendilerine en iyi biçimde ifade eder ve duygularını kontrol edebilirler.” (Altıntaş, 2015, s.5).

2.3.2. Özgüvenli Bireyin Nitelikleri

- “Özerklik duygusu gelişmiş, eylemlerinden sorumludur.
- Fanteziler, yansımalar ve aktarımlardan ziyade gerçeklik algılanır. Zamanla bu oran daha da artar.
- Geçmiş yönlendiremez. Aksine, gelecekteki hedeflere ulaşmak için onlar yaşanır.
- Bir destek sistemi vardır. Destek hem kendinden, hem başkalarındandır.
- İlişkilerde ilgi, onay, takdir, şefkat ve izin kullanılır.
- Stresli zamanlarda özyıkım içeren davranışlara veya başkalarına yersiz bir bağımlılık geliştirmektense, kendini yetiştirme gücünü içinde bulur.
- Yakın ilişkilerde yaşanan değişimlerden şaşkına dönmez. Yakınlıktan da kuşkuya kapılmaz.
- Terk edilme duygularına kapılmadan yaşamın geliş gidişlerine uyum sağlar.
- Hem kendi duygularıyla, hem başkalarının duygularıyla barışıktır. Duygular durum uygunsu ifade edilir.
- Korku ve suçluluk duygusu davranışları yönlendiremez.

- Hayal kırıklığı ve hüsrarla yüzleşirken sarsılmazlar.
- Coşkulu ve mizah duyguludur.
- Güvenli ancak, saldırgan olmayan bir tutum sergilerler.
- Alması ve vermesini bilir.
- Yaşam tarzı, baskıdan çok açık olmak, dürtmekten ziyade yönlendirmektir.
- Gerekğinde doyum bulma gereksinmesini erteleyebilir.
- Dürüst ve güvenilir bir yaşamı onaylayan bir değere sahiptir. Herkese karşı saygılıdır.
- Egosu, daima haklı görünmek, kibir, denetim, kendinde hak görme gibi zaafılara karşı gelişmiştir.
- Gölgeyi yanlarının bilincindedir. Hep kendinizi haklı görmek, gölgeyi yanımızdır.
- Kendini inkâr eden ya da eleştiren düşünceyi destekleyen her türlü ilişkiden uzak durur.
- Yaşamın gezegenin evrimiyle uyumlu bir amacı ve anlamı olduğunu düşünür. Kendini bu evrensel bilincin farkındalığını ve bu sürece özgün yetenek ve becerisiyle eşsiz bir katkıda bulunur.

Özgüven kişilikte merkezi bir özelliktir. Özgüven psikolojik var oluşun temelidir. Öz değer bilincinden yoksun bir yaşam, ihtiyaçların karşılanmasına engeldir. İzdırıp vericidir. Benlik bilinci, insanı hayvandan ayıran önemli bir özelliktir. Özgüven sorunu bireyi kim olduğu konusunda yargılama yeteneğini kapsar. Kişiliği oluşturan bazı özellikleri reddetmek, bireyi ayakta tutan psikolojik temele zarar verir.” (Altıntaş, 2015, s. 5,6).

Özgüven insanı motive eden etkenlerden biridir. Başarıya giden yolda birey için mutlaka gereken bir etkidir. Özgüvenli birey kendisiyle ve çevresiyle iletişimini sevecenlikle yürütür. Özgüven, insanın her şeyini kaybettiği zaman kalan psikolojik destektir. Başarısızlıklardan sonra bireyi bu durumlardan kurtaracak olan şeylerden biri bireyin özgüvenidir.

Özgüven merkezi bir özelliktir. Özgüven ortada, diğer özellikler Şekil 2.1’de verilmiştir. (Altıntaş,2015, s.6).

Şekil 2.1: Özgüven ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişisi (Altıntaş,2015, s. 8).

2.3.3. Özgüven ve Kişilik

“Özgüven ve kişilik arasında sıkı bir ilişki vardır. Çocukluktan itibaren, çevresel ve genetik faktörlerin etkisiyle, çeşitli özelliklere sahip olmak oluşturduğumuz bir bütün olan kişilik, özgüvenimizin de belirleyicisidir. Özgüven duygusunu kazanmak ve kazandırmak için tüm insanlar için ortak bazı yapı taşları mevcuttur.

- Karşınızdakine Güvendiğimizi Hissettirmek
- Karşınızdaki İnsanın Değerini Bilmek
- İnsanı Olması Gerektiği Gibi Değil, Olduğu Gibi Kabul Etmek
- Onaylamak

kendine güven gelişiminde önemli bir yapı taşıdır.” (Altıntaş,2015, s.39,40).

2.3.4. Özgüvenin Yapılanması

Özgüvenin oluşumunu ve gelişimini etkileyen faktörlerden bazıları; anne-baba tutumları, akademik başarı, sorumluluk, farkındalık, özeleştirici, çevrenin etkisi, dış görünüş, zeka, baskı altında mantıklı düşünebilme, soğukkanlılık ve disiplin gibi faktörlerdir.

“Özgüvenin temelleri ilk çocukluk döneminde (0-6 yaş) atılmakla birlikte, gelişimi orta çocukluk (6-12 yaş) ve ergenlik dönemlerinde (12-18 yaş) hız kazanmaktadır. Sorunlar nedeniyle olumsuz benlik oluşabilir. Sağlıklı özgüven için gelişim görevlerinin tamamlanması gerekmektedir. Özgüveni birey kendi oluşturur, başkaları onun yerine oluşturamaz. Çiftçi ağacı yetiştirmez, ortam hazırlar. Kendini gerçekleştirme eğilimi ağacın kendisine vardır. Özgüven ben yapabilirim duygusudur. Bu duyguyu bireyin kendisi oluşturur. Yetiştirilme tarzı, bulunduğu ortam, ailemizin sosyal konumu, çocuğun özgüvenini etkileyen en önemli unsurdur. Özgüven sorunu, ileriki yaşlarda da kendini gösterir.” (Altıntaş, 2015, s.107).

2.3.5. Maslow Benlik Kuramı

Maslow, “İhtiyaçlar Hiyerarşi”nin en üst basamağında yer alan kendini gerçekleştirmede bilinçli olmanın ve farkındalığın önemli bir yeri vardır. Birey kendi ihtiyaçlarını, istediklerini istemediklerini ve kendine neyin iyi geldiğini gibi şeylerin bilincinde olduğu zaman buna göre hareket eder ve yaşamını bu yönde hareket verip, kendine saygı duymayı öğrenir. Bu şekilde kendinden de memnun olur ve kaliteli bir yaşamın ilk adımını atmış olur.

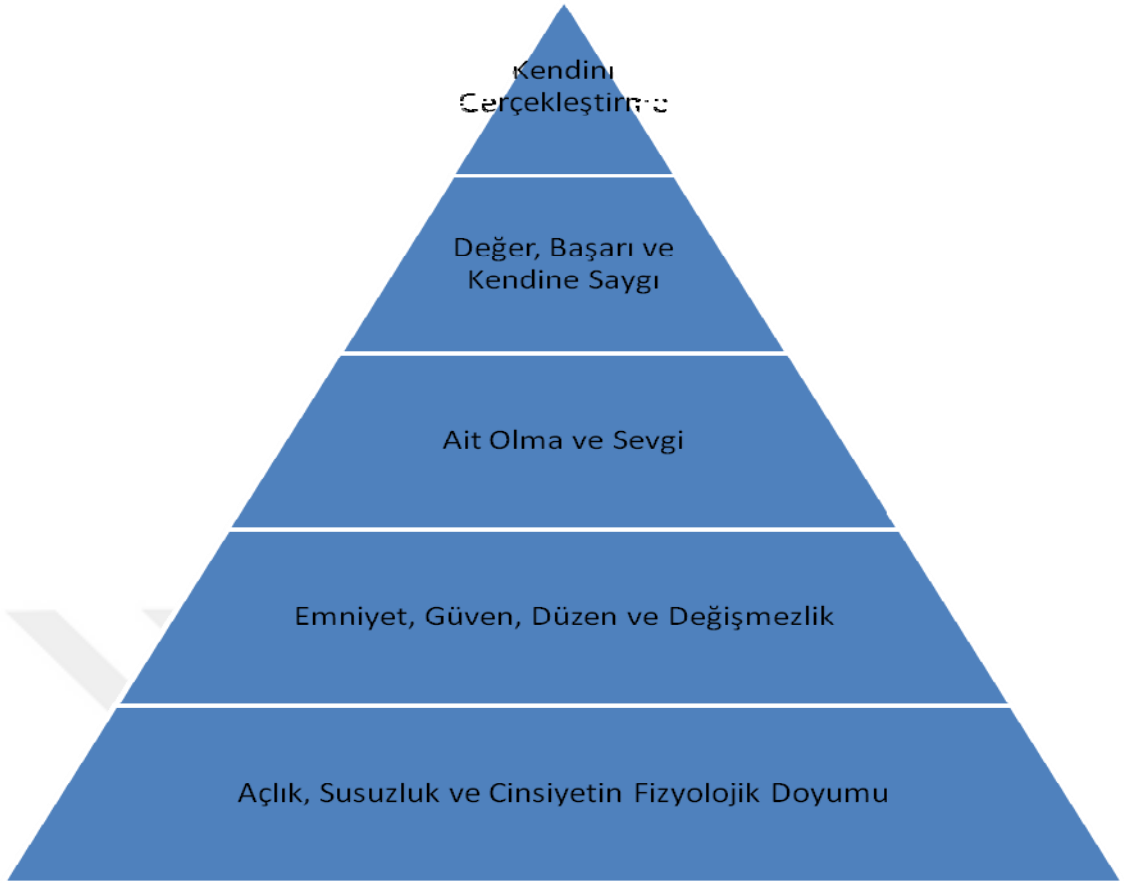
Maslow, benlik saygısını, kendini gerçekleştirme fikri çerçevesinde ele almıştır. Bir bireyin ihtiyaçlarını beş grupta toplamıştır. Buna da “ihtiyaçlar hiyerarşisi” demiştir. Maslow’a göre bireyler, alttaki bir ihtiyacı gidermeden bir üst düzeye çıkamamaktadır. Bireyin kendini gerçekleştirme ihtiyacına ulaşmasında özgüvenin önemi büyüktür.

Bu ihtiyaçlar sırası ile şu şekildedir:

1. Fizyolojik ihtiyaçlar
2. Güvenlik ihtiyacı
3. Değer ihtiyaçları
4. Saygı ve statü ihtiyacı
5. Kendini gerçekleştirme ihtiyacı

“Maslow’un kendini gerçekleştirmiş bir kişide gördüğü bazı özellikler de şunlardır (Cüceloğlu, 2003, s.429):

- Gerçeğin bilinebilecek yönlerini doğru olarak algılar.
  - Bilinemeyecek olanların, bilinemeyeceğini doğru olarak algılar.
  - Gerçeği olduğu gibi kabul eder.
  - Kendini olduğu gibi kabul eder.
  - Başkalarını olduğu gibi kabul eder.
  - Yaşamın getirdiği olayları tam anlamıyla yaşayarak, tadını çıkarma eğilimindedir.
  - Kendiliğinden hareket eder.
  - Yaratıcı bir biçimde davranabilir.
  - Kendine ve yaşamına gülebilir.
  - İnsanlığa değer ve onun sorunlarını ciddiye alır.
  - Son derece yakın ve derin birkaç dostu vardır.
  - Yaşamı bir çocuğun gözü ve kalbiyle görüp yaşayabilir.
  - Gerektiğinde çok çalışır ve sorumluluğunun farkındadır.
  - Dürüsttür ve savunucu değildir.
  - Çevresinin farkındadır: Sürekli çevresini araştırır ve yeni şeyler elde eder.”
- (Kocaarslan, B. 2009, s. 27)

Şekil 2.2: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi (Kocaarslan, B. 2009, s. 45)

Fizyolojik İhtiyaçlar: Açlık, susuzluk, barınma gibi temel ihtiyaçlardır. Bir insan bu ihtiyaçlarını gidermedikçe diğer ihtiyaçlara yönelmeyecektir.

Güvenlik ve Korunma İhtiyacı: Güvenlik gereksinimleridir. Birey temel ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra güvenliğinin sağlanmasını, geleceğinin güvence altına alınmasını ister.

Ait Olma ve Sevgi İhtiyacı: Diğer insanlar tarafından sevilme, arkadaş edinme, ilişkilerini geliştirebilme gibi ihtiyaçlardır. Maslow'a göre bireyin güvenlik ihtiyaçları karşılandıktan sonra, sosyal ihtiyaçları gündeme gelir. Sevgi, dostluk, samimiyet içeren ilişkiler bireyi sosyal yönden belli doyuma sürükler ve çalışma güdüsünü artırır.

Kendine Saygı- Saygınlık İhtiyacı: Birey bu aşamada kendine saygı ve güven duyarken başkaları tarafından beğenilen ve saygı duyulan bir kişi olduğunu hissetmek ister. En önemlisi diğer insanların takdirini kazanma duygusudur. Bu ihtiyacın karşılanması, bireyin moral seviyesini yükseltir.

Kendini Geliştirme İhtiyacı: İnsanın gelişebilmesi, ilerleyebilmesi, sahip olduğu potansiyele ulaşabilmesidir. Maslow'a göre birey gerçek özgürlüğüne bu aşamada kavuşur. Diğer ihtiyaçlar giderilmeden bu ihtiyaç kendini göstermez." (Korkmaz, 2004, s.15).

BÖLÜM 3. YÖNTEM

Bu bölümde problemi çözmek için kullanılan yol, araştırmanın yöntemi, örnekleme, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve analizi sürecinde yapılacak çalışmalar yer almaktadır.

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırmada Tarama Yöntemi (Survey) kullanılmıştır. Bu yöntem mevcut durumu tespit etmek için yürütülen bir araştırma türüdür. Bu tür araştırmalarda örneklem geniş tutulur. Geniş örneklere ulaşabilmenin en kolay yolu ankettir. Anket yoluyla daha fazla nicel veriler toplanır. Bu nedenle alan taraması çalışmalarında bu yöntem kullanılır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye’de amatör(özengen) piyano eğitimi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Örnekleme ise İstanbul ili, Kadıköy ilçesine bağlı Alternatif Atölye’de piyano dersi alan 9-15 yaş arası öğrenciler oluşturmaktadır (n=83).

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 3.2.1: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>F</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yig</i>
Kız	63	75,9	75,9	75,9
Erkek	20	24,1	24,1	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.1’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin %75,9 u kız %24,1 i erkeklerden oluşmaktadır. Örneklem grubunda 63 kız, 20 erkek öğrenci bulunmaktadır.

Tablo 3.2.2: Öğrencilerin Yaşlarına Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yig</i>
9 Yaş	18	21,7	21,7	21,7
10 Yaş	20	24,1	24,1	45,8
11 Yaş	11	13,3	13,3	59,0
12 Yaş	9	10,8	10,8	69,9
13 Yaş	10	12,0	12,0	81,9
14 Yaş	3	3,6	3,6	85,5
15 Yaş	12	14,5	14,5	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.2’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin %21,7 si 9 yaşında, %24,1 i 10 yaşında, %13,3 ü 11 yaşında,%10,8 i 12 yaşında , %12 si 13 yaşında , %3,6 sı 14 yaşında ve %14,5 i 15 yaşındadır.

Tablo 3.2.3: Öğrencilerin Haftada Kaç saat Piyano Çalışma durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yig</i>
Hiç	8	9,6	9,6	9,6
1 Saat	18	21,7	21,7	31,3
2 Saat	27	32,5	32,5	63,9
3 ve Üzeri	30	36,1	36,1	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.3’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin %9,6 sı haftada kaç saat piyano çalışıyorsunuz sorusuna hiç cevabını verirken %21,7 si bir saat, %32,5 i iki saat ve %36,1 i üç saat ve üzeri cavabını vermiştir.

Tablo 3.2.4: Öğrencilerin Daha Önce Bir Piyano Resitaline Katılıp Katılmama durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yig</i>
Evet	65	78,3	78,3	78,3
Hayır	18	21,7	21,7	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.4’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin %78,3 ü daha önce bir piyano resitaline katılmışken %21,7 si katılmamıştır.

Tablo 3.2.5: Öğrencilerin Hangi Sıklıkla Konsere Gitme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yig</i>
Haftada 1	1	1,2	1,2	1,2
Ayda 1	23	27,7	27,7	28,9
Yılda 1	43	51,8	51,8	80,7
Hiç	16	19,3	19,3	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.5’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin %1,2 si haftada 1 gün konsere giderken , %27,7 si ayda bir kez , %51,8 i yılda birkez gider ve hiç konsere gitmeyen öğrenciler %19,3 oranındadır.

Tablo 3.2.6: Öğrencilerin Haftada Kaç Gün Müzik Dinleme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yig</i>
Her gün	69	83,1	83,1	83,1
4-5 gün	6	7,2	7,2	90,4
2-3 gün	6	7,2	7,2	97,6
Hiç	2	2,4	2,4	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.6’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin %83,1 i hergün müzik dinlerken, %7,2 si hafta 4-5 gün , %7,2 si haftada 2-3 gün dinliyor ve %2,4 ü haftada hiç müzik dinlemiyor.

Tablo 3.2.7: Öğrencilerin Hangi Tür Müzik Dinleme Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	% <i>gec</i>	% <i>yig</i>
Pop	58	69,9	69,9	69,9
Klasik	7	8,4	8,4	78,3
Rock	4	4,8	4,8	83,1
Diğer	14	16,9	16,9	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.7’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin 69,9 u pop müzik dinlerken, %8,4 ü klasik müzik, %4,8 i rock müzik ve %16,9 u ise diğer türlerde müzik dinlemektedir.

Tablo 3.2.8: Öğrencilerin Müzikle ilgili Herhangi bir Kaynak Okuma Durumlarına Göre Frekans Yüzde Dağılımları

Gruplar	<i>f</i>	%	<i>%_{gec}</i>	<i>%_{yig}</i>
Evet	24	28,9	28,9	28,9
Hayır	59	71,1	71,1	100,0
Toplam	83	100,0	100,0	

Tablo 3.2.8’de görüldüğü üzere, soruları cevaplayan öğrencilerin %28,9 u Gazete, dergi gibi müzikle ilgili kaynak okurken %71,1 i okumamaktadır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada 2 adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu ve özgüven ölçeği. Ölçeklerle ilgili detaylı bilgi aşağıda verilmiştir.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Bu form, örneklem grubunun demografik özellikleri hakkında bilgi almak için araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu formda, 9-15 yaş arası piyano çalan öğrencilerin demografik bilgilerini toplamak amacıyla hazırlanan ve öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, haftada kaç saat piyano çalıştıkları, daha önce hiçbir piyano resitaline katılıp katılmadıkları, ne sıklıkla konsere gittikleri, haftada kaç gün müzik dinledikleri, ne tür müzik dinledikleri ve müzikle ilgili dergi, gazete vb. okuyup okumadıklarının sorulduğu toplam 8 soru mevcuttur. Bu sorulara öğrencinin evinde piyano olup olmaması, ailenin gelir düzeyi, daha önce hiçbir müzik yarışmasına katılıp katılmamaları gibi sorular da eklenebilir.

3.3.2. Müzikal Özgüven Ölçeği (Self- Esteem Of Music Ability Scale)

“Bu araştırmada kullanılan müzikal özgüven ölçeğinin orijinali, ilk kez Schmitt tarafından 1979 yılında geliştirilen Self- esteem Of Music Ability (SEMA) ölçeğidir. Ölçek 10-15 yaş grubu için geliştirilmiş 43 sorudan oluşmaktadır. Ölçekteki maddeler genel öz-değer önermelerinin müzik yeteneğine ilişkin düzenlenmesiyle oluşturulmuştur. Ölçeğin alt testlerinde özgüven, müziksel beceriler ve yapabilirlikler, kabul hissi ile aileden, arkadaşlardan ve öğretmenden gelen pekiştiriciler ele

alınmaktadır. Bir öğrencinin bu ölçekten aldığı puanları ile bir müzikal aktiviteye katılımının korelasyonu .60 olarak saptanmıştır (Reynolds, 1992, s.3).” (Kocaarslan, B. 2009, s. 74)

Bu ölçek Likert tipi bir ölçektir. Ölçekte 4 adet daha önceden belirlenmiş durum bulunmaktadır. Öğrencilerin bu önermeleri samimi ve kendilerine en yakın olan cevabı işaretlemeleri istenmiştir. Bu 4 önerme Tamamen katılıyorum, Katılıyorum, Katılmıyorum ve Hiç katılmıyorum şeklindedir. “Ölçeğin bu araştırmadaki kullanımı için gerçekleştirilen Cronbach Alpha güvenilirlik analizi aşağıda detaylı olarak sunulmuştur.” (Kocaarslan, B. 2009, s. 74)

“Güvenilirlik ankette yer alan soruların birbirleri ile olan tutarlılığını ve kullanılan ölçeğin ilgilenilen sorunu ne derece yansıttığını ifade eder. Araştırmada, Likert soru grubunun güvenilirliğini test etmek için Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı kullanılmıştır (Kalaycı, 2006, s.405).” (Kocaarslan, B. 2009, s. 74-75)

“Likert sorular için yapılan güvenilirlik analizine göre $0,80 \leq \text{Cronbach Alfa} = 0,852 < 0,90$ olduğundan kullanılan ölçek oldukça güvenilirdir.” (Kocaarslan, B. 2009, s. 75)

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmaya katılan öğrencilerin (kişisel bilgi formu, müzikal özgüven ölçeği)’den elde edilen verilerin tümü SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak, toplanan verilerle şu analizler yapılmıştır.

1. Örneklemi oluşturan öğrencilerin demografik özelliklerini özetlemek açısından değişkenlerinin frekans (f) ve yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. (bkz. Tablo 3.2.1 ve tablo 3.2.8 arası)
2. Örneklemi oluşturan öğrencilerin demografik özelliklerini ile piyano dersine ilişkin özgüven düzeyleri arasındaki ilişkinin saptanması için Mann Whitney-U testi, Kruskal Wallis-H testi ve Pairwise Comparison testleri uygulanmıştır.

BÖLÜM 4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, 9-15 yaş arası piyano dersi öğrencilerinin, piyano dersine ilişkin özgüven puanları; öğrencilerin demografik özellikleri ile olan ilişkisinin incelenmesi amacıyla yapılan istatistikî analizlere yer verilmiştir. Araştırma sorularının cevapları doğrultusunda elde edilen veriler tablollaştırılarak incelenmiş ve yorumlanmıştır.

4.1. ÖRNEKLEM'E KATILAN ÖĞRENCİLERİN MÜZİKAL ÖZGÜVEN DÜZEYLERİ İLE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASINA YÖNELİK SONUÇLAR

Örnekleme katılan öğrencilerin piyano dersine ilişkin özgüven belirleme puanlarının frekans tabloları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.1.1: Öğrencilerin Müzikal Özgüven puanlarının “Cinsiyete” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	P
Kız	63	40,88	2575,5	559,5	-0,751	0,453
Erkek	20	45,53	910,5			

Tablo 4.1.1’de görüldüğü üzere öğrencilerin özgüven ölçeğinden almış oldukları puanın “cinsiyet” e göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Mann Whitney-U testi sonucuna göre anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). Sonuç olarak öğrencilerin kız ya da erkek olmaları onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmamaktadır.

Tablo 4.1.2: Öğrencilerin Müzikal Özgüven puanlarının “Yaş” Durumlarına Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	X ²	sd	p
Müzikal Özgüven	9 Yaş	18	43,89	5,785	6	0,448
	10 Yaş	20	41,53			
	11 Yaş	11	30,59			
	12 Yaş	9	54,89			
	13 Yaş	10	44,00			
	14 Yaş	3	31,67			
	15 Yaş	12	41,67			

Tablo 4.1.2’de görüldüğü üzere öğrencilerin özgüven ölçeğinden almış oldukları puanın “yaş” a göre bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testi sonucuna göre anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). Sonuç olarak öğrencilerin yaşları onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmamaktadır.

Tablo 4.1.3: Öğrencilerin Müzikal Özgüven Puanlarının “Haftada Çalıştıkları Piyano Saatine” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	X ²	sd	p
Müzikal Özgüven	Hiç	8	37,56	9,121	3	0,028
	1 saat	18	33,53			
	2 saat	27	37,37			
	3 saat ve üzeri	30	52,43			

Tablo 4.1.3’de görüldüğü üzere öğrencilerin özgüven ölçeğinden almış oldukları puanın “haftada çalıştıkları piyano saatine” göre bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin haftada çalıştıkları piyano saatleri onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmaktadır. Aşağıdaki tabloda ise çalışma saatleri göre öğrencilerin özgüven düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 4.1.4: Öğrencilerin Müzikal Özgüven Puanlarının Farklaşmasında “Haftada Çalıştıkları Piyano Saatlerinin Etkilerinin” Pairwise Comparison Testi

Gruplar	Standart Hata	Standart Test İstatistiği	P
1 saat – 2 saat	7,331	-0,524	1,00
1 saat – hiç	10,237	0,394	1,00
1 saat – 3 ve üzeri	7,18	-2,632	0,049
2 saat – hiç	9,69	0,02	1,00
2 Saat – 3 ve üzeri	6,391	-2,357	0,111
Hiç-3 ve üzeri	9,586	-1,551	0,725

Tablo 4.1.4’de, görüldüğü üzere öğrencilerin özgüven puanlarına, haftada kaç saat piyano çalıştıklarının etksi Kruskal Wallis H testi ile incelenmiş ve anlamlı bir fark olduğu görüldükten sonra bu farka çalışma sürelerinden hangilerinin etkili olduğu ikili karşılaştırma sonuçlarına göre incelenmiş ve bunda 1 saat ve 3 ve üzeri saat çalışmanın etkinliklerinin farklı olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin haftada 3 saat ve üzeri piyano çalışmaları onların müzikal özgüven düzeylerinde olumlu bir etki yaratmaktadır.

Tablo 4.1.5: Öğrencilerin Müzikal Özgüven puanlarının “Daha önce hiçbir piyano resitaline Katılıp Katılmama Durumuna” Göre Farklaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Katılanlar	65	46,14	2999,00	316,0	-2,974	0,003
Katılmayanlar	18	27,06	487,00			

Tablo 4.1.5’da, öğrencilerin özgüven puanlarının “daha önce herhangi bir piyano resitaline katılıp katılmama durumlarına” göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı Mann Whitney-U testi ile incelenmiş ve sonucunda anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin daha önce bir piyano resitaline katılıp katılmamaları onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmaktadır. Aritmetik ortalamalara bakıldığında, piyano resitaline katılanların, katılmayanlara oranla özgüvenlerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4.1.6: Öğrencilerin Müzikal Özgüven Puanlarının “Hangi Sıklıkla Konsere Gitme Durumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	sd	p
Müzikal Özgüven	Haftada 1	1	23,50	9,842	3	0,020
	Ayda 1	23	52,07			
	Yılda 1	43	42,17			
	Hiç	16	28,22			

Tablo 4.1.6’da öğrencilerin özgüven puanlarının “hangi sıklıkla konsere gitme durumları” arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Kruskal Wallis- H testi ile incelenmiş ve sonucunda anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin hangi sıklıkla konsere gittikleri onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmaktadır.

Tablo 4.1.7: Öğrencilerin Müzikal Özgüven Puanlarının Farklılaşmasında “Hangi Sıklıkla Konsere Gitme Durumlarının Etkilerinin” Pairwise Comparison Testi

Gruplar	Standart Hata	Standart Test İstatistiği	P
Haftada 1 – Hiç	24,883	-0,524	1,00
Haftada 1-Yılda 1	24,37	0,394	1,00
Haftada 1 – Ayda 1	24,61	-2,632	1,00
Hiç – Yılda 1	7,05	0,02	0,287
Hiç- Ayda 1	7,84	-2,357	0,014
Yılda1 – Ayda 1	6,22	-1,551	0,672

Tablo 4.1.7’de öğrencilerin özgüven puanlarına , “hangi sıklıkla konsere gitme durumlarının” etkisi Kruskal Wallis H testi ile incelenmiş ve anlamlı bir fark olduğu görüldükten sonra bu farka çalışma sürelerinden hangilerinin etkili olduğu ikili karşılaştırma sonuçlarına göre incelenmiş ve, hiç ve ayda 1 kez gitme durumlarının etkinliklerinin farklı olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin ayda 1 konsere gitmeleri onların müzikal özgüven düzeylerinde olumlu bir etki yaratmaktadır.

Tablo 4.1.8: Öğrencilerin Müzikal Özgüven Puanlarının “Haftada Kaç Gün Müzik Dinleme Durumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	sd	P
Müzikal Özgüven	Hergün	69	42,02	2,751	3	0,432
	4-5 Gün	6	49,58			
	2-3 Gün	6	29,75			
	Hiç	2	55,25			

Tablo 4.1.8’de öğrencilerin özgüven puanlarının “haftada kaç gün müzik dinleme durumlarına” göre anlamlı bir fark olup olmadığı Kruskal Wallis- H testi ile incelenmiş ve sonucunda anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin kaç gün müzik dinledikleri onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmamaktadır.

Tablo 4.1.9: Öğrencilerin Müzikal Özgüven Puanlarının “Hangi Türde Müzik Dinleme Durumlarına” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	sd	P
Müzikal Özgüven	Pop	58	39,92	3,980	3	0,264
	Klasik	7	59,14			
	Rock	4	42,75			
	Diğer	14	41,82			

Tablo 4.1.9’da öğrencilerin özgüven puanlarının “hangi tür müzik dinleme durumları” arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Kruskal Wallis- H testi ile incelenmiş ve sonucunda anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin hangi türde müzik dinledikleri onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmamaktadır.

Tablo 4.1.10: Öğrencilerin Müzikal Özgüven puanlarının “Müzikle ilgili dergi gazete gibi Herhangi bir Kaynak Okuyup Okumama Durumuna” Göre Farklılaşma Durumu ile İlgili Yapılan Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	P
Evet	24	49,94	1198,50	517,5	-1,919	0,056
Hayır	59	38,377	2287,50			

Tablod 4.1.10’de öğrencilerin özgüven puanlarının “müzikle ilgili herhangi bir kaynak okuyup okumama durumlarına” göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı Mann

Whitney-U testi ile incelenmiş ve sonucunda anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir ($p>0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin müzikle ilgili herhangi bir kaynak okuyup okumamaları onların müzikal özgüven düzeylerinde bir etki yaratmamaktadır.

BÖLÜM 5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “cinsiyet” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “yaş” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “haftada çalıştıkları piyano saati” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin haftada 3 saat ve üzeri piyano çalışmaları onların müzikal özgüven düzeylerinde olumlu bir etki yaratmaktadır.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “daha önce herhangi bir piyano resitaline katılıp katılmama” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin daha önce bir piyano resitaline katılıp katılmamaları onların özgüven düzeylerinde bir etki yaratmaktadır. Aritmetik ortalamalara bakıldığında, piyano resitaline katılanların, katılmayanlara oranla özgüvenlerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “hangi sıklıkla konsere gitme” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Sonuç olarak öğrencilerin ayda 1 konsere gitmeleri onların müzikal özgüven düzeylerinde olumlu bir etki yaratmaktadır.

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “haftada kaç gün müzik dinleme” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “hangi tür müzik dinleme” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan örneklem grubunun “müzikle ilgili herhangi bir kaynak okuyup okumama” durumu ve özgüven puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$).

5.2. ÖNERİLER

Bu bölümde elde edilen olumlu veya olumsuz sonuçlara göre 9-15 yaş aralığında özengen(amatör) piyano eğitimi alan öğrencilerin müzikal özgüven düzeylerinin yükselmesi için öneriler verilecektir.

3. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin 1 hafta içerisinde piyanoyu çalışmaya ayırdıkları zamanın, onların özgüven düzeylerinde bir etki yarattığı tespit edilmiştir. Haftada 3 saat ve üzeri piyano çalışmaları onların müzikal özgüvenlerinde olumlu bir etki yaratmaktadır. Bu yüzden öğrencilerin çalışma ortamlarının doğru düzenlenmesi ve uygun şartlarda olması önem teşkil eder. Bu düzenleme yapılırken öğrencinin konsantrasyonunu dağıtacak türlü etkenleri piyano çalışırken çevresinden uzak tutmakta yarar vardır. Öğrencinin teknolojik iletişim araçları uzak tutularak çalışması, konsantrasyonunu bozmadan verimli çalışmasında etkili olacaktır.
4. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin daha önce herhangi bir piyano resitaline katılıp katılmama durumlarının, onların özgüven düzeylerinde bir etki yarattığı tespit edilmiştir. Daha önce bir piyano resitaline katılmaları müzikal özgüven düzeylerinde olumlu bir etki yaratmaktadır. Resitale katılan öğrencilerin, bu ortamın heyecanını ve tecrübesini yaşamış olmaları özgüvenlerini olumlu şekilde etkileyebilir. Resitale katılmamış olan öğrenciler ise özgüvenlerinde daha önce resitale katılmadıkları için bir eksiklik hissedebilir. Bu yüzden öğrencilerin daha sık resitale katılmalarının mutlaka sağlanması gerekir. Böylece özgüvenlerinde olumlu yönden önemli bir gelişme gözlemlenebilir.
5. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin hangi sıklıkla konsere gitme durumlarının, onların özgüven düzeylerinde bir etki yarattığı tespit

edilmiştir. Ayda 1 konsere gitmeleri onların müzikal özgüven düzeylerinde olumlu etki yaratmaktadır. Konserleri izleyen öğrencilerin solisti izleyip, dinleyip ve gözlemleyip örnek alabilecekleri durumlar oluşabilir. Öğrenciler kendilerini resitalerde bekleyen ortamı da konserlerde gözlemleyebilirler. Böylece resitalerden önce durumun daha farkında olup bilinçli olmaları özgüvenlerinde olumlu yönden önemli bir gelişme gözlemlenebilir.

“Bu düşünceler ışığında bir piyano eğiticisi için vereceği piyano dersinin ana esasları şu şekilde sıralanabilir:

1. Öğretim amacının tanımı,
2. Öğretilecek bilginin tanıtımı,
3. Çalışma tekniğine yönelik açıklamalar,
4. Dersin yapılmasına yönelik açıklamalar (Wolter, 1985 s.225).

Bu maddeler doğrultusunda piyano eğitiminin temeli olan tanımak, duymak, hissetmek ve yapabilmek dersin içinde uygulandığında hedefe yaklaşmak daha da kolaylaşmaktadır.” (Balgız, t.y.).

5.2.1. Öğretmenin Motivasyondaki yeri (Ödül ve Yaptırım)

“Öğretmenler, öğrencilerin sınıftaki sosyal davranışları kontrol etmek veya yapmaları istenen eğitsel etkinliklerde daha çok çalışmaya güdülenmeleri için ödül ve yaptırımlara başvurmaktadır. (Archambault ve Chouniard, 1996). Ödül ve yaptırımlar öğrenme güdüsü geliştirmek için kullanıldıklarında, ödüller sözle pekiştiricilere (örneğin yorumlar, takdirler, övgüler) veya maddi nesnelere (örneğin onur ödülü, harçlıklar, vs.) dönüşebilmekte veya ayrıcalık haline (örneğin, ödev ve derslerden muafiyet, serbest zaman vs.) gelmektedir. Yaptırımlara gelince, yaptırımlar yoksun bırakma, beklenen ödülün verilmemesi, pazarlama veya derslerden sonra sınıfta tutma şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bir çalışma veya karne için verilen notlar, duruma göre bazı öğrencilerce bir ödül veya bir yaptırım olarak algılanmaktadır.” (Viau, 2009, s.76).

“Davranışçı psikolojinin etkisiyle 1960’lı yıllarda yapılan çok sayıda araştırma, istenen davranışı gösteren bir kişiyi ödüllendirme işleminin kişiyi o davranışı tekrar etmeye cesaretlendirdiğini ortaya koymuştur. Araştırmacılar o dönemde, bu araştırmalara dayanarak ödüller, ayrıcalıklar veya başarıyı vurgulamaya yönelik izinler içeren ödül sistemleri kullanmalarını öğretmenlere önermişlerdir. Örneğin bazı

öğretmenler, çok başarılı olan öğrencilerini bir sınavdan muaf tutarak veya arkadaşları tekrar ederken onlara okuma izni vererek ödüllendirmektedirler. Bazı öğretmenler de en iyi sonuçları alan öğrencileri yemeğe davet edecek kadar ileri gitmektedir. Unutmamak gerekir ki, ödüllendirme sistemlerine dayalı davranışçı araştırmalar karmaşık ve okul ortamında maalesef uyulmayan bir dizi ilke içermektedir. Örneğin, davranışçı sistemlerin çoğunda, daha başlangıçta ödülün geri çekilmesi önerilmektedir.” (Viau, 2009, s.76).

“Öğrenmeye bağlı bütün ödüller, uzun süredir bir tartışma konusu olmuştur. “Lepper ve Hodell (1989) ve Ryan ve Deci (2000)’e göre öğrenmekten zevk alan bir öğrenciyi ödüllendirme işlemi, onun içsel motivasyonunun dışsal motivasyona dönüşmesine yol açmaktadır.” (Viau, 2009, s.76).

“Kısacası, araştırmaların çoğunda işe yaradığı kanıtlandığından sorun, ödüllerin işlevsel olup olmaması değildir; öğrencilerin öğrenme güdüsünü kısa ve uzun vadede ödüllerin nasıl etkileyeceğinin sorgulanmasıdır.” (Viau, 2009, s.77).

“Piyano Dersini Bırakma Riskiyle Karşı Karşıya Olan Öğrencilere Göre Bir Öğretmenin Özellikleri şu şekilde tanımlanmıştır:” (Viau, 2015, s.72).

İyi Öğretmen	Kötü Öğretmen
• Gerçekçi, yapmacıksız • Esprili • Öğrencilere güvenle bakabilen • Öğrencilere cesaret veren • Bireysel sorunları sınıfa taşımayan • Hatalarını kabul eden • Öğrenmeleri için öğrencileri yüreklendiren • Dersleri ilginç kılan • Öğretmenlerin çoğundan daha az sert • Öğrencileri ekip çalışmasına özendiren • Herkesin başarısıyla ilgilenen • Öğrenme sorunlarını bilen ve üzerine giden • Çeşitli eğitsel stratejilere başvuran • Alanına hâkim	• Motivasyon olmayan • Baskın • Çağın gerisinde kalmış • İşini sevmeyen • Bazı öğrencilere önyargılı davranan • Sadece derse odaklanan • İyi öğretmeyen

Şema 4: Piyano Dersini Bırakma Riskiyle Karşı Karşıya Olan Öğrencilere Göre Bir Öğretmenin Özellikleri (Viau, 2015, s.72).

KAYNAKLAR

- [1] Altıntaş, E. (2015). *Kuramdan Uygulamaya Özgüven*. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. 1. Basım, Ocak, ISBN: 978-605-133-972-6.
- [2] Canyakan, S. (2011). Piyano Eğitim Sürecinde Çağdaş Piyano Okulları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Dergisi*. Ocak, 2011.
- [3] *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Fırat Üniversitesi Basımevi Elazığ, Ocak 2003, Cilt.13, Sayı.1, ISSN: 1012-0165.
- [4] Güven, E., Çevik, D. B., Güner Canbey, E. ve Kınıklı Snapper, E. (2012). Çocuklara Yönelik Piyano Eğitimi Başlangıç Metotları Üzerine Bir Değerlendirme. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Mayıs, Haziran, Temmuz, Cilt 1.Sayı.2, ISSN: 2146-9199
- [5] Lourenço, S. *European Piano Schools: Russian, German and French classical piano interpretation and technique*. CITAR in Research Center for Science and Technology of the Arts Portuguese Catholic University Superior School of Music and Performing Arts Porto Polytechnic Institute.
- [6] Pirlibeylioğlu, B. (2015). *Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Performansı Özyeterlik Algıları İle Piyano Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri (Ege Bölgesi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalı Müzik Eğitim Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Denizli.
- [7] Ünal, İ. (2006). *6-8 Yaş Çocukları İçin Piyano Eğitimi Veren Kurumlarda Öğretmenlerin Başlangıç Asamasında, Piyano Öğretim Yöntemlerinden Biri Olarak Yaratıcı Dramaya İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Programı, İzmir.
- [8] Viau, R. (2015). *La motivation a apprendre en milieu scolaire (Okulda Motivasyon, Okulda Güdüleme ve Güdülemeyi Öğrenme)*. Çev. Yusuf Budak. Anı Yayıncılık, Ankara, 1.Baskı, ISBN: 978-605-170-012-0.
- [9] Yesipova (Akt. Özkan ve Güdek, 2012); (GTMMK, 456, 78)
- [10] Halvaşı, B. (2017). *Okul Öncesi Çocukların Piyano Eğitim Metodları Üzerine Bir Gözlem ve Değerlendirme*. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 6/4 s.2788-2798, Türkiye

- [11] Balgız, M. (t.y.). *Ergenlik Dönemindeki Öğrencilerde Öz güven Geliştirme Eğitim Programı*. T.C. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimi Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı Rehberlikte Program Geliştirme.
- [12] Tanrıöver, A. U., Tanrıöver, B. G. (2015). *Genel, Özengen Ve Mesleki Müzik Eğitimi Süreci İçinde Verilen Keman Eğitiminde Karşılaşılabilecek Olası Güçlükler*. Kayseri F.M.G. Güzel Sanatlar Lisesi No: 32, s. 555-567.
- [13] Korkmaz, Ö. (2004). *Müzik Öğretmenlerinin Motivasyon Kaynakları ve Mesleki Tükenmişlikleri*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- [14] Cüceloğlu, D. (2003). *İnsan ve davranış: Psikolojinin temel kavramları* (12.baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- [15] Çelenk, K. (2010). *Keman Öğretiminde Vibrato Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Deneysel Bir Çalışma*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- [16] Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitiminde Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayın Evi.
- [17] Lecroy, J. A. (1976). *The Beginning Piano Class at the College Level*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. University of North Texas.
- [18] Uszler, M.&Larimer, F. (1984). *The Piano Pedagogy Major in the College Curriculum, Part I: The Undergraduate Piano Pedagogy Major*. Princeton, NJ: National Conference on Piano Pedagogy.
- [19] Molla, M. (2002). *Çocukların Erken Piyano Eğitimi Üzerine Bir Arastırma*. Sanatta Yeterlilik Tezi, Mimarşinan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- [20] Ersoy, K. S. G. (2010). *Altı Yaş Çocuklarının Piyano Eğitimine Hazırlanmalarında Kullanılan Yöntemlerin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. s.12,14.
- [21] Say, A. (2001). *Müzik Öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- [22] Uszler, M., Gordon, S., & Smith, S. (2000). *The Well-Tempered Keyboard Teacher (2nd ed.)*. New York: Schirmer Books, s. 35.
- [23] Timbrell C. (1999). *French Pianism: A Historical Perspective (2nd ed.)*. Portland, Oregon, Usa: Amadeus Press.
- [24] Lourenço S. (2005). <http://artes.ucp.pt/docentes/slourenco/t-slourenco.pdf>
Margulis V. (2001). Bagatelas op. 6, Vila Nova de Famalicão, Quasi Edições.

- [25] Rathert Wolfgang ed. et al. (1999), *Pianisten in Berlin- Klavierspiel und Ausbildung seit dem 19. Jahrhundert*, Berlin, Hdk-Anrchiv, 3° vol., Hochschule der Künste Berlin, Linde Gro mann and Heidrun Rodewald.
- [26] Küçüköncü, Y. (2006),“Eğitim Sistemindeki Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri”, *Ulusal Müzik Sempozyumu*,26–28 Nisan, Denizli
- [27] Reynolds, J. (1992). *Music education and student self-concept: a review of literature*. <http://music.arts.usf.edu/rpme/rpmereyn.htm> Web adresinden 26 Kasım 2008.
- [28] Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayınevi.
- [29] Çelik Nayır, Y. (2018). *Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitiminin Teknik Ve Pedagojik Açından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi Anasanat Dalı Türk Musikisi Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- [30] Kasap, B. T. (2005). *Amerika Birleşik Devletleri’nde Grup Piyano Eğitimi*, *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt.25, Sayı.3, 191-206.
- [31] Kocaarslan, B. (2009). *Genel Müzik Eğitimi Alan İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum, Müzikal Özgüven ve Motivasyon Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- [32] Özelma, Y. (2015). *Piyano Eğitiminin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinde Genel Yetenek Düzeyine Etkisi*. Doktora Tezi. T.C. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Malatya.
- [33] Ercan, N. (2008). *Piyano eğitiminde ilke ve yöntemler*. Ankara. s.49,57-59.

EKLER

EK 1. ÖĞRENCİ BİLGİ FORMU

I. BÖLÜM. KİŞİSEL BİLGİLER

- 1- Cinsiyetiniz:
( ) K ( ) E
- 2- Yaşınız:
(a) 9 (b) 10 (c) 11 (d)12 (e) 13 (f) 14 (g) 15
- 3- Haftada kaç saat piyano çalışıyorsunuz?
(a) Hiç (b) 1 (c) 2 (d) 3 ve üzeri
- 4- Daha önce hiç bir piyano resitaline katıldınız mı?
(a) Evet (b) Hayır
- 5- Ne sıklıkta konsere gidirsiniz?
(a) Haftada 1 (b)Ayda 1 (c) Yılda 1 (d) Hiç
- 6- Haftada kaç gün müzik dinlersiniz?
(a) Her gün (b) 4-5 gün (c) 2-3 gün (d) Hiç
- 7- Ne tür müzik dinlersiniz?
(a) Pop (b) Klasik (c) Rock (d) Diğer.....
- 8- Müzikle ilgili dergi, gazete vb. okuyor musunuz?
(a) Evet (b) Hayır

EK 2. MÜZİKAL ÖZGÜVEN ÖLÇEĞİ

I. BÖLÜM

Müzikal özgüven düzeyi	Tamamen Katılıyorum 4	Katılıyorum 3	Katılmıyorum 2	Hiç Katılmıyorum
1- Müzik dersinde notaları okumaktan hoşlanırım.				
2- Müziği arkadaşlarıma öğretebilecek kadar iyi biliyorum				
3- Küçük bir yardımla beste yapabilirim				
4- Şarkı söyleme ve çalgı çalma konusunda başkalarına yol gösteremem				
5- Zor ritimleri çalabilir ve söyleyebilirim.				

(Örnek olarak ölçeğin ilk beş sorusu verilmiştir.)

ÖZGEÇMİŞ

1991 Yılında İstanbul'da doğdu. Erken yaşlarda piyano eğitimi çalışmalarına başladı. 2009-2013 yılları arasında Haliç Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Türk Müziği Bölümü'nde lisans eğitimini tamamladı. Burada Madlen SAYDAM, Nurtap SÜMER ve Sergei GAVRILOV gibi isimlerle piyano çalışmalarına devam etti. Bunun dışında Prof. Saim AKÇIL ile keman, Naci MADANOĞLU ile Oda Müziği çalışmalarını yürüttü. Lisans dönemi sonrasında Royal Academy of Music'ten çeşitli sertifikalar aldı. 2015 yılından beri Alternatif Atölye Piyano Atölyesinde Piyano öğretmeni olarak görevini yapmaktadır.